

Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

Číslo 11/2017

Prosinec 2017

Advent je čas radostného očekávání

Můžeme si vzpomenout, co všechno jsme už očekávali ve svém životě od rodiny, školy, od života? Možná to byla poslušnost a úcta dětí či vnoučat, dobré hodnocení ve škole, uznání na pracovišti, chvíle odpočinku či příjemně strávená dovolená. Nebo co jsme dosud očekávali od Boha? Co od svého duchovního snažení se nebo od svého duchovního vůdce?

Každý z nás by mohl říci mnoho dobrých, upřímných přání, skutečností či věcí. Některé z nich se nám možná splnily, byli jsme z toho šťastní, jiné nás možná dovedly na jiné myšlenky či ukázaly odlišné Boží kroky v našem životě. V jednom se však můžeme sjednotit, a to v tom, že každý z nás rád očekává

během života příjemné a užitečné věci. Zvláště, když tušíme, že něco takového přijde a vnitřně nás to obohatí. Naše pozemská naděje dostává svou iniciaci v čekání. To je přesvědčení ukryté v srdci, že se splní naše touha. Tak jak čeká šťastná matka na porod, na okamžik narození svého dítěte, tak čeká pacient na

operaci, přesvědčen, že se vše podaří; tak čekáme na autobus či vlak jisti v domnění, že nás doveze do cíle.

Doba radostné přípravy

První adventní neděli začínáme prožívat období, které v nás evokuje očekávání. Adventem začínáme nový liturgický rok. My křesťané nemáme zvláštní počítání let jako například Židé a nemáme ani zvláštní začátek roku jako Číňané, buddhisté či muslimové. Terminologicky ve světském významu slovo advent znamenalo příchod božstva do chrámu za účelem návštěvy. V křesťanském pojetí je advent dobou radostné přípravy a očekávání narození Páně. Už od 5. století byl tak chápán na křesťanském Západě. Teologicky advent označuje příchod Krista mezi lidi – aspekt vtělení, Kristovy inkarnace, jak nám o tom svědčí i výrok z Nicejsko-cařihradského vyznání víry: "přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem". V adventu se tedy Bůh přibližuje k nám. Zároveň advent teologicky vyjadřuje skutečnost eschatologické¹ přípravy na druhý příchod Krista na konci časů. Advent je tedy čas nových milostí; čas, kdy si reálněji uvědomujeme jistý začátek, ale zároveň i konec.

Dějiny adventu

Historicky první stopy liturgického období, podobného dnešnímu adventu, nacházíme v Galii, která je nazývána "prvorozenou dcerou Církve". Šlo však o jakousi asketickou přípravu a na Vánoce se tam vysluhoval křest. Šlo o přibližně tři týdny zvýšené náboženské aktivity, častější návštěvy bohoslužeb a toto období v Galii postupně nabylo jakýsi "postní" charakter. Zajímavé svědectví této adventní duchovní přípravy nám v 5. století dosvědčil biskup Perpetuus z Tours, který vyžadoval půst od sv. Martina (11. listopadu) do Zjevení Páně (6. ledna), což bylo kromě sobot a nedělí, kdy se nepostili, přibližně čtyřicet dní jako tzv. svatomartinská čtyřicátice. Na základě toho se nám v české lidové slovesnosti zachovalo úsloví: "svatomartinská husa" a časté vyobrazení soch sv. Martina s husou v našich chrámech.

Řím a advent

V Římě máme doložené začátky adventu až v polovině 6. století, a to odlišným způsobem, než tomu bylo v Galii. V Římě se před Vánocemi nepostili, příprava byla spíše liturgická. Dosvědčují nám to zachované sakramentáře². Do popředí se dostával teologický aspekt Kristova vtělení, památka na první příchod Krista a očekávání jeho druhého příchodu. Až za papeže Řehoře Velikého (590 – 604) se toto období začalo slavit v Římě jako čtyřtýdenní. Kolem roku 1000 došlo k pogaštění římské liturgie a advent se stal i v Římě jakoby druhou "postní dobou". S vysokou pravděpodobností k tomu dopomohli irští misionáři. Oltář

se nezdobil, začala se používat fialová barva oblečení kněze nezpívalo se Te Deum, a celkově doba připomínala eschatologické¹ zaměření. Avšak v Římě se vždy v adventu vynechávalo Aleluja. Ve vrcholném středověku se i v Římě prosadila délka adventu čtyři týdny. Ve vrcholném středověku totiž doba adventu nebyla všude jednotná. Pipin III. Krátký a jeho syn Karel Veliký prosadili advent ve Francké říši, ale někde trval i 5 – 6 týdnů. (Obdobně je to i dnes například v milánské liturgii, kde advent trvá 6 týdnů.)

Východ a advent

Na křesťanském Východě neznali advent v tom smyslu, jak ho známe dnes my. Obdobnou dobu tam slavili jako památku církevních otců, kteří se zalíbili Bohu. Syrský liturgický ritus zas zná takzvané "týdny zvěstování", které v západosyrském obřadu trvají pět týdnů, zatímco ve východosyrském obřadu jen čtyři.

Dělení adventu

Adventní dobu, která začíná prvními nešporami První adventní neděle, můžeme rozdělit na dvě části. První je doba do 17. prosince, kdy si připomínáme takzvaný eschatologický¹ advent. Je to čas, kdy liturgie dává své těžiště na očekávání Pánova příchodu na konci věků – parúzii.

Druhá část adventu je období od 17. prosince do 24. prosince včetně. Je to takzvaný historický advent. Připomínáme si tehdy historické očekávání narození Pána, jak ho čekali lidé před více než dvěma tisíci lety a jako proroci Starého zákona připravovali národ na příchod Mesiáše. Jejich předpovědi se splnily. Bůh přišel na svět v Betlémě, když se narodil jako malé Dítě z Marie Panny. Během čtyř týdnů do Narození Páně si budeme nejen v kostelích, ale i doma u adventního věnce číst z Písma svatého o událostech, které předcházely příchodu Ježíše na tuto zem. Obě tyto části adventní doby mají specifické

směrování v liturgii, což můžeme pozorovat například v zaměření čtení, antifon³ a v celkovém charakteru adventní liturgie.

Ó antifony

Pro zmíněnou druhou část adventu jsou již od 9. století charakteristické takzvané Ó antifony. Nazývají se tak právě proto, že se začínají na zvolání Ó. Jejich časové umístění je od 17. prosince do Vánoc. Jako příklad můžeme uvést "Ó, moudrosti", "Ó, kořeni Jesseho", "Ó, klíči Davidův", "Ó, Východe", "Ó, Králi", "Ó, Emanueli". Jejich obsah prozrazuje velkou touhu Izraele po očekávaném Mesiáši.

Typické prvky adventu

Mezi charakteristické prvky adventní doby můžeme zařadit roráty a adventní věnec. Rorátní mše mají svou historickou tradici. Slaví se ke cti Boží Matky,

zpravidla v ranních hodinách. Jejich název pochází z prvních slov mešního úvodního zpěvu: "Rorate, caeli desuper et nubes pluant iustum – Roste nebesa z výsosti, mraky ať prší spravedlivého." Je krásným zvykem slavit je v kostele při svíčkách s patřičnými zpěvy a na závěr recitovat či zpívat modlitbu anděl Páně. V některých farnostech bývá zvykem po ranních rorátních mších pozvat lidi na agapé – společné farní pohoštění.

Druhým typickým prvkem adventní období je adventní věnec. Svůj původ má ve Skandinávii, odkud pronikl s velkou oblibou i do křesťanských komunit na našem území. Obsahuje čtyři svíce, které nám naznačují čtyři adventní neděle, respektive období přibližně čtyři tisíce let, během kterého Židé očekávali Mesiáše. Věnec bývá požehnan obvykle v předvečer první adventní neděle; ve farnostech, kde nebývá vigíliová mše v sobotu večer, tak přímo v První adventní neděli. Obvykle bývá umístěn v blízkosti oltáře, ale doporučujeme adventní věnec i do rodin, škol či zaměstnání. Každou adventní neděli na něm rozziháme jednu adventní svíčku. Věnec může být přiměřeně ozdobený. Adventním věncem vstupuje liturgické slavení do denního života, života rodiny.

Adventní neděle

Každá neděle adventní má svou zvláštní duchovní symboliku. Nejlépe nám ji dosvědčují nedělní čtení jednotlivých adventních nedělí a jejich zaměření. Na První adventní neděli je v popředí liturgie bdělost na druhý příchod Pána, mesiášské říše pokoje, v níž Mesiáš shromáždí všechny národy. Na druhou adventní neděli nám zaznívá výzva k pokání slovy Jana Křtitele, abychom se obrátili, protože se blíží Boží království. Třetí adventní neděle je zvláštním způsobem nazývaná neděle Gaudete, což pochází z prvních slov

úvodní antifony: "Radujte se...!" Máme se stále radovat v Pánu. Právě zde je nejvíce zdůrazněn advent jako doba radostného očekávání. Čtvrtá adventní neděle je již vždy situována v druhé části období čili v historickém příchodu. I její témata jsou proto soustředěna na bezprostřední události, které se děly před narozením Pána. Liší se však podle liturgických cyklů: v roce A čteme poselství andělů Josefovi, že dítě, které se Marii narodí, je z Ducha Svatého. V roce B zaznívá tematika zvěstování Pána a v roce C rezonuje návštěva Marie v Ain Karim u Alžběty a Magnificat. Celkově čtvrtá adventní neděle vždy obsahuje mariánský charakter.

Adventní naděje

Ze všech výše uvedených skutečností a symbolů nám zaznívá adventní naděje. Naděje – to je očekávání splnění tužeb vlastního nitra. Čím větší je naše touha, tím vyšší je hodnota, po jejímž toužíme. Touto nedělí začínáme adventní dobu. Během těchto dní si více připomeneme i náš životní advent. Nikdo z nás neví ani den, ani hodinu, ani místo, kde nás zastihne naše smrt. Celý náš život je tedy přípravou – příchodem na setkání s Bohem. Ať i letošní advent je pro nás časem radostného očekávání Krista; časem, když je třeba obléci si skutky světla.

(podle KN)

¹ **eschatologie** – učení o posledních věcech světa a člověka

² **sakramentář** – liturgická kniha z 6. – 9. století obsahující mešní modlitby a texty potřebné ke slavení svátosti (kánony a preface)

³ **antifona** – liturgický verš zpívaný střídavě sborem a knězem nebo dvěma sbory

Noc, která volá po úsvitu nového dne

Prožít noc venku v naprosté samotě - to je zážitek! Srdce se strachem zastaví a hned zase rozbuší kouzlem. Země v černobílém negativu sugestivně vábí. V nočním tichu se znásobují všechny zvuky. Intenzivně vnímáme sebe a jako protipól to ostatní pod tmavým závojem. Tma odebírá jasnou kontrolu nad skutečností.

Noc mocně přitahuje, protože její tajemství prolamují naši sebejistotu. Uvádí do říše neurčitosti, kde smysly ztrácejí prvenství. Ještě více než tělu se noc nabízí

duši, aby vnímala její chladnou krásu. Znepokojuje i ochromuje.

Bez tmy by se nedalo žít. Vytváří základní rámec světla. Ve vesmíru je nerosvnatelně více tmy než světla. Pokud vycházíme ze židovského vyjádření – noc a den, světlo a tma, znamenají od – do, tedy celek skutečnosti. Zahrnují

to, co má jasné kontury, co proniká a zviditelňuje, až po nejasné linie zahalujícího prostředí. Toho, co obklopuje, odděluje prvky či spíše neviditelně spojuje.

Podivné tvary a skrytá soudní síň

Noc může i děsit. Protože věci se bez osvětlení mění na podivuhodné tvary. V tichu se tlačí do popředí i stav vlastního nitra. Během dne plného dynamiky, starostí a honění se tato skrytá síň ozývá jaksí méně výrazně. Až noc ji představí v celé své jasnosti. Neznámý soudce se přiblíží, promlouvá, obžalovává. Ba někdy se až šklebí jako satyr¹. Chce připomenout, kam patříme, že jsme jen lidé z prachu. Nebo úplně namlouvá, že do člověka se nevyplatí investovat?

Naštěstí je tu i druhá tvář noci. Něžná a laskavá, která milosrdně zahaluje všechny nedostatky detailů. Pokryje je závojem sametu, takže nekřičí, nebolí, nepálí. Ztlumí světlo jasných důkazů. Noc je také atmosférou hvězdného nebe, které patří zamilovaným. Léčí bolavé rány srdce.

Taková je symbolika tmy. Dotýká se člověka od smyslového světa až po nejjemnější struktury jeho duše. Tím se však ještě nevyčerpává její plný potenciál. Noc a tma mají i hluboký duchovní význam.

Tmavá noc patří k základním etapám mystického duchovního růstu. Prožívali ji mnozí světcí, byť jen málokterí se odvážili popsat její znaky. Zůstala pro ně něčím nepochopitelným. Roky hledali její smysl, mysleli si, že jejich duše žije ve zmatku. Netušili, že během tohoto období temné noci neviditelně, ale jistě stoupali k zábleskům světla. Svátá Terezie z Avily jen s obavami odkrývala své nitro duchovním průvodcům, aby se pokusili vyznat v jejich tmavých zákoutích duchovního života. Podobně bl. Matka Tereza si myslela, že ztrácí Boha, když nevnímala citelně jeho přítomnost. Ponořena do zkoušky jen postupně objevovala hluboký smysl ducha noci. Mnozí další, jako například sv. Pater Pio, roky prožívali utrpení v podobě různých pokušení, probděli mnoho děsivých nocí, během kterých vnikali do tajemství duchovní temnoty. I Pavlův celoživotní "osten", který ve svých listech tak záhadně vzpomíná, lze označit za protiklad světla. Co prožívali tito mystičtí poutníci ve chvílích temné samoty? Měla v nich noc ducha vystupňovat mocnou touhu po Světle? Provést je tunelem neznalosti k světelnému ránu?

Tmavé zákoutí duše

Tajemství noci nám dokonale a velmi důvěrně odkrývá mistr mystiky sv. Jan od Kříže. Podle životopisu se tento světec jeví jako nešťastník, věčně se nořící do moře utrpení a snášející všechna možná příkoří, zejména od vlastních řeholních bratrů a představených. Už jeho jméno nese zvláštní postní nádech. Dílo tohoto mystika nám však ukazuje něco zcela jiného. Jeho cílem nebylo utrpení samo o sobě, zřikání se, odloučení od světa proto, že by se "v něm neuměl najít a uplatnit". Byly to výšky lásky, do kterých ho vhněla tmavá noc duše. Zpíval o blaženosti, nikoliv o temnotě. Vy-

prahlost a soužení byly pro něj milostmi, které odtrhly člověka od sebe sama, aby ho zcela naučily lásce. Noc je mu proto blízká. Charakterizuje ji jako "beztvarou, a přece mnohem bližší než všechny věci, jako skutečnost s naším bytím úzce spjatou". Podle něj "noc pohlcuje, ale nic z toho, co se do ní ponoří, nepřestává existovat". Svátý Jan jako umělec – poeta i duchovní průvodce v jedné osobě se dokonale zhostil symboliky noci, aby přiblížil její duchovní smysl. Díla *Za jedné tmavé noci* a *Duchovní píseň*, jejichž impuls se zrodil ve vězení, svědčí o jeho zaměření na mystické sjednocení duše s Bohem, ke kterému vede cesta kříže a noci. Člověk, jak to Jan v komentáři vysvětluje, se během tmavé noci vzdává všech dober, aby dosáhl Boha. Vyprahlost a soužení jsou mu milejší než útěcha, v níž člověk stále hledá více sebe než svého Milovaného.

V čirém aktu víry

Cesta noci je v jistém smyslu pravou cestou víry. Žije pouze z naděje, protože cíl zůstává stále zahalen. I adorace Eucharistie je pro nás "nocí", popřením

myslů. Carlo Carretto tuto skutečnost nádherně vyjadřuje, když přibližuje své chvíle strávené v jeskyni saharské pouště samotě s Nejsvětější svátostí. Prožívá čirý akt víry. Jakou potíž člověku způsobuje zůstat dlouho v přítomnosti svátostného Krista, když ho nemůžeme vidět, slyšet a můžeme s ním jako s kouskem chleba "naložit" dle libosti, aniž

se cosi navenek změnilo. Neuvěřitelná zahalenost pravdy! To vše lze snést pouze pod podmínkou, že máme předem vypěstovaný jasný postoj víry, který Jan od Kříže nazývá "habitem duše", trvalým postojem, ve kterém duše věří "pravdám zjeveným samým Bohem, které přesahují všechno přirozené světlo a každý lidský rozum". V tom smyslu se člověk v tmavé noci musí odpoutat od způsobu svého lidského poznávání, aby "dosáhl cíle, který nemá žádný způsob – samého Boha". "Zbavit se pro Boha všeho, co není Bůh," říká Jan. "To je podstata lásky, jen tak může Bůh duši přetvořit v sebe."

Pochopitelně, děje se to v utrpení, neboť člověk sám by se nevzdal svých přirozených hnutí. Pouze v noci bolesti může poznat svou chudobu a opuštěnost. A Jan to ve vězení, v malé cele bez okna, i zakusil na vlastní kůži.

Tma jako dotek Božího mlčení

Tma je také dotykem Božího mlčení. Důkazem neproniknutelnosti tajemství jeho trojiční podstaty, která nám uniká a vždy bude unikat. Jak to v Úvodu do křesťanství připomíná Benedikt XVI. (kardinál Ratzinger) - ke Zjevení patří nejen Boží mluvení, ale i Boží mlčení. "Bůh je nejen slovem, kterému lze rozumět, které k nám přichází, on je i mlčenlivý, nepřístupný, nepochopitelný." Noc ducha je pak "zničením všeho, co vidíme zrakem a co nás oslňuje, abychom v slepotě nacházeli nové kontury pod vnitřním jasem". Při osvětlení je člověk zaujatý leskem a detaily okolí, uchvácen různorodými krásami. Rozptýlený věcmi tohoto světa, nemůže nasměrovat zrak na jediný bod. Naopak ve tmě široké publikum ztratí tvář a zesílí touha po jediném podstatném světelném bodě, který orientuje.

"I když nás obklopí noční tmy, tvůj věčný jas nás proniká," opěvuje hymnus ranních chval z Liturgie hodin.

Tma a noc jsou vlastně služebníky světla. Aby se v nich naplno projevila jeho záře. Pravý smysl tmy tedy spočívá v tom, že vytváří kontrastní prostředí pro světlo.

Půlnoční tma a tajemství hvězdy

V Písmu svatém se všechna největší tajemství víry odehrávají na podkladu kontrastu světla a tmy, přelomu noci a dne, rozhraní vědomí a nevědomí: Bůh stvořil světlo a oddělil jej od tmy (srov. Gn 1, 3-5); Bůh dopustil na Adama tvrdý spánek (noc) a utvořil ženu (srov. Gn 2, 21-23), zpráva o narození Ježíše byla pastýřům oznámena v noci, když se jim zjevil anděl a sláva Páně osvětila je (srov. Lk 2, 8-10); rozhovor s Nikodémem o narození z Ducha a pravdy se odehrál v noci (srov. Jan 3, 2); když Ježíš umíral na kříži, aby přinesl světlo vykopení, na-

stala tma po celé zemi (srov. Lk 23, 44; Mk 15, 33); Kristovo zmrtvýchvstání se událo na přelomu noci a dne (srov. Lk 24, 1; Jan 20, 1; Mt 28, 1). Tmu tedy nelze označit pouze za negativní fenomén. Ona je prostředím, připravuje půdu na hlubší zvýraznění jasu pravdy.

Noc a tma tvoří nádhernou symboliku, umělecký kontrast pro cosi velkolepého, očekávaného, dosud nevidaného. V tomto smyslu je téma noci i výsostně vánoční. Nejen v idylickém a folklorním významu – když kráčíme v noci v záři hvězd po vrzajícím sněhu na půlnoční mši, ale zejména ve významu noci, během níž se pomalu probouzí naše srdce k rodícímu se novému životu. Půlnoční ticho zve umlčet všechno analyzující rozum, aby se poddal tajemství "hvězdy", jejíž světlo proniká i nejhustší tmu. Vánoce jsou nočním čekáním dítěte toužícího po příslibu lásky. Narození člověka však automaticky zahrnuje i myšlenku na jeho smrt. Simeon už při narození Mesiáše předpověděl Panně Marii, že její srdce zasáhne meč bolesti, že Syn zahyne násilnou smrtí. Proto i smrt je nocí, tmavým přechodem, či lépe zhasnutím lampy (života), když nasává úsvit nového dne.

(podle KN)

¹ **satyr** - v antické mytologii přírodní démon napůl lidské a napůl zvířecí podoby

Otcovská láska Boha a její odraz v lásce pozemských otců

Kde jinde a kdy jindy než právě na Vánoce jsme svědky toho úžasného, svátečního a tajemného? Vánoce jsou jedním ze dvou klíčových pilířů naší víry: zjevil se Bůh (srov. Mt 1, 20-24). Je tady. "Tvůj Bůh kraluje" (Iz 52, 7) "a my jsme svědky" jeho lásky (srov. Sk 10, 36-39).

Jeden mladý muž nemá rád Vánoce, ba co víc, nenávidí je. Máma od něj a dalších dospělých sourozenců potají žádá peníze na splacení úvěru a skromné živobytí, protože otec je těžký alkoholik. Otec celá léta všem ubližoval ... a oni se mají i tyto Vánoce tvářit, jako by se nic nestalo.

Mluvit o Boží otcovské lásce lze jedině tehdy, pokud něco z této lásky i zažijeme. Milovat a mít rád se nedá naučit ze slovníku cizích slov. Lze to jen zažít.

V těchto svátečních dnech jsme svědky mnoha hodnotných impulsů a promluv na svátečních bohoslužbách. Když cestujeme za svými blízkými, na ulicích, dálnicích či v dopravních prostředcích jsme k sobě "měkčí". Co se vlastně stalo?

Bůh si vzal tělo a v podobě Božího Syna přišel na zem. Z věčné blaženosti, kde nic nechybělo, přichází do našeho hříšného a sobeckého světa. Bůh si vybírá těžší cestu... a počínaje narozením a později obětí svého života až po umučení dělá krok jako první. On nás miloval jako první (1 Jan 4, 19). Nástrojem na pochopení, zvnitřnění a přijetí této lásky v konkrétním životě je právě otcovství.

Scott Hahn ve své rozpravě o Boží lásce zpečetěné smlouvou v Písmu uvádí tento příběh.

Otec, který plní sliby

V roce 1989 otřáslo Arménií velké zemětřesení, kterého téměř srovnalo se zemí. Zoufalý otec spěchá klikatými uličkami ve zmatku a chaosu ke škole, kam před pár hodinami odešel jeho syn. Muž ustavičně myslí na slib, který synovi často zdůrazňoval: „Armande, ať se ti stane cokoli, vždy budu při tobě.“ Konečně doběhl k místu, kde stála škola, ze které nyní zůstala pouze hromada trosek. Chvilí postál, přemohl slzy a pak klopýtaje přes kameny vyrazil směrem k východnímu rohu, protože věděl, že tam byla synova třída. Holýma rukama

začal hrabat a intenzivně vytahoval cihly a kusy zdiva, zatímco ostatní se dívali s beznadějí v očích. Kdosi zamumlal: „Je to i tak zbytečné, pane, všichni jsou mrtví.“ Rozrušený zvedl hlavu a odpověděl: „Můžete reptat, ale co kdybyste mi raději pomohli vyházet tyto cihly?!“ Pár lidí se přidalo, ale většina z nich to po čase vzdala, jakmile je rozbolely ruce. Otec však stále myslel na svého syna. Neúnavně odhrabával – celé hodiny... dvanáct hodin... osmnáct hodin... čtyřicet hodin... třicet šest hodin... Po třiceti osmi hodinách konečně zaslechl tlumený ston zpod velkého kusu zdiva. Popadl ho, odvalil a vykřikl: „Armande!“ Z tmy se prodralo

slaboučké a třaslavé: „Tatínku...!“ Ozvaly se i další hlasy. Děti, co přežily, se postupně vyhrabávaly zpod ještě neodházených trosek. Vzdechy a výkřiky ohromení a úlevy vycházely z úst okolostojících a rodičů, kteří tam zůstali. Z třiceti tří dětí zachránili čtrnáct! Když už byl Armand venku, pomáhal s odklizením trosek, dokud se všichni jeho živí spolužáci nedostali ven. Ti, co stáli kolem, slyšeli, jak svým kamarádům řekl: „Vždyť jsem vám řekl, že můj otec nás v tom nenechá!“ (Scott Hahn: Otec, který plní sliby, Redemptoristé, Bratislava, 2008).

Nebýt sám

Ani starozákonní lidstvo Bůh "v tom nenechal". Vánoce jako jeden z klíčových projevů lásky Boha k člověku jsou důležitou výpovědí o tomto jeho příslibu, o jeho smlouvě.

Opravdu, první a základní potřeba, kterou v rodině potřebujeme už od útlého dětství a která nás provází po celý život, je potřeba bezpečí. Je silnější než cokoli jiného – má vyšší prioritu než uspokojení fyzické potřeby hladu, žízně, spánku, přijetí... S ní úzce souvisí i další potřeba: nebýt sám. V samotě se rodí strach, agresivita vůči sobě samému, úzkosti a předsudky. A právě Vánoce jsou svátky, kdy nezůstáváme v naší opuštěnosti sami.

Tuto velkou potřebu bezpečí, toto bytostné ujištění o lásce, příchodu a blízkosti dobrého a milujícího Boha můžeme rozměnit na drobné právě v rodině. V souvislosti s otcovskými atributy je to modlitba za děti a s dětmi, výchova k vědomí Boží přítomnosti a lásky a otcovské požehnání. Přitom platí: **modlitba v rodině musí být jednoduchá.**

Tři skvělé atributy víry v rodině nabídl papež František na sklonku října na závěr pouti rodin v Roku víry na náměstí sv. Petra (27. října 2013). Fascinující je, že jeho adresnou promluvu lze aplikovat i na roli otce a otcovství: modlit se, uchovávat víru, prožívat radost.

Otec, který se modlí. Zvláště otec rodiny, který je garantem Boží dobroty, lásky, péče a bezpečí, potřebuje Boží pomoc, sílu, požehnání, milosrdenství, Boží odpuštění. A to si žádá jednoduchost. Modlitba v rodině – ale i modlitba muže a otce – vyžaduje jednoduchost podobnou celníkově. Celníková modlitba nemnoží slova. Je ponížená, střízlivá,

proniknuta vědomím vlastní nehodnosti, vlastní bídy. Tento člověk uznává svou závislost na Bohu. Jeho modlitba je osobní. (Ani uprostřed rodiny není takové chvíle, která by byla vhodná, klidná.) Modlitba činí zjevným a pevným otcovství muže a skrze ni upevňuje i rodinu. Je to především vědomí, že každodenní povinnosti a potíže nestojí pouze na něm.

František připomíná, že velkou sílu má i modlitba jednoho za druhého: manžela za manželku, oba za děti, děti za rodiče, prarodiče... Je třeba, abychom se modlili za sebe navzájem.

Otec, který uchovává víru. Mezi klíčové mužské atributy patří trpělivost a vytrvalost. I Pavlův Hymnus na lásku začíná pozváním k trpělivosti. Příkladem je i Pavlův boj a běh, ohlašování, rozhodné jednání, jeho cesty na nepřející území s odlišnými kulturami, jeho upřímná řeč bez strachu... Ekvivalentem je rodina v dnešní náročné době: buď se soustředíme pouze na sebe a na majetek, nebo se dokážeme podělit pohostinností a otevřeností vůči jiným. Věřící muž a otec je misionář – je v jednom koloběhu a zavalený povinnostmi. Ale i tento "běh" může být během víry.

Otec, který prožívá radost. Boží blízkost je důvodem radosti a ta je zjevná právě na Vánoce. "Ať to slyší pokorní a radují se" (Ž 34, 3). Celý Žalm 34 je hymnem na Pána, původce radosti a pokoje. Nejde o povrchní radost, která by pocházela pouze z věcí, co nás obklopují, nebo z příznivých okolností. Opravdová radost pochází ze vzájemné hluboké shody, kterou všichni cítí v srdci a která dává pocit, jak krásné je být spolu, být si navzájem oporou na životní cestě. Základem pocitu hluboké radosti je přítomnost Boha. V rodině, v lásce, která

přijímá, je milosrdná a všech si váží.

Jak je to s radostí v tvém domě, v tvé rodině, ve tvém otcovském srdci? Odpověď si dej jako chlap sám.

Důvěra a vzor

Pokud muž není opravdu hluboce zakořeněn v Bohu, doléhá na něj tlak okolí, který je silný a destruktivní. Nevěří si. Na otcovství je totiž náročná právě

skutečnost, že mnozí muži, kteří se stali otci, nezažili skutečné synovství ani milujícího otce, neměli možnost vnímat ho v požadované kvalitě. Ale tyto rány mohou přinést ovoce: to, co jsem ve svém dětství sám jako syn nezažil, to moje rodina zažít nesmí; jinými slovy, byť zcela přesně nevím, co je rodičovské či otcovské požehnání nebo uznání, já ho svým nejbližším zprostředkuji. Kdo to opravdu chce, může si vyprosit pomoc například i takovou modlitbou: "I když si nejsem jistý ve svém jednání, ty, Bože, který všechno děláš, tvoříš nové, mi pomoz."

Svatý František, kterého otec proklínal, cítil, že bez otcovského požehnání má málo sil. Našel si proto jistého spřáteleného starého muže, kterého si "adoptoval" za otce, a požádal ho: "Jak často mě on proklíná, ty mě žehnej!" (Hofer, Markus: Männer glauben anders. Innsbruck – Wien: Tyrolia Verlag, 2003).

Otec zůstává vzorem a jeho "kouzelné" otázky typu "Jak se máš?", "Jak se ti daří?", "Jaký jsi měl den?", "Nechybí ti něco?", adresované synovi či dceři, jeho děti bezděčně formují a informují také o tom, jak o nich smýšlí Bůh.

Otcovský vzor dobrých způsobů chování úzce souvisí s prvořadým cílem rodičovství: rozvíjet charakter dítěte. Syn si totiž nebude pamatovat otcova slova, ale i po letech bude vzpomínat na otcova gesta a na to, jak se otec zachoval v rozličných situacích. A to je úžasná škola života: víra v Boha se v ní předává a nanovo rodí, formují se postoje i hodnoty. I pražský pomocný biskup a salesián Karel Herbst zdůrazňuje: "Podstata výchovy a předávání hodnot spočívá právě v dávání dobrého příkladu. Lásku k těm, o které se staráte, nemůžete nafilmovat. Kdo je milován, cítí to a nemůže to přehlédnout. Kde rodiče šetří láskou a časem věnovaným svým dětem, dostávají se s výchovou svých ratolestí na tenký led. Nedostatek rodičovské lásky nelze nahradit."

Přestože otec neovládá nejnovější technologie, nemá počítačové dovednosti, nepoužívá internet a nemá účet na sociální síti, jeho zájem, pozornost, ocenění a pohled jsou nezastupitelné a nenahraditelné.

Francouzský psycholog Jean Le Camus (Vater sein heute. Weinheim und Basel: Beltz Verlag, 2006) zve otce k novodobé přítomnosti v rodině a vyzdvihuje tři nejsilnější aspekty výchovy: něžnost, autoritu a přítomnost. Říká, že vztah mezi otcem a dítětem je vlastně vztahem mezi expertem a novicem. Tato asymetrie

opravňuje otce dávat dítěti rady a cíleně mu zakazovat věci (v zájmu dítěte). Otec je oporou, díky níž se dítě dokáže dívat dopředu; ukazuje mu cestu a daruje mu "pas do života". Pro dobré zvládnutí role otce je rozhodující používat vyváženou směs dobroty a pevnosti v zásadách i reakcích, a to tak, že dítěti umožní, aby se stalo autonomním – sebou samým. Podle Jeana Le Camuse už je čas, aby se rovnice mužství = nedostatek pocitů skončila: u otců se obecně pozoruje mnohem větší nasazení tělesné síly, větší nesmělost a menší sklon k citové velkorysosti; jejich láska však může být stejně intenzivní a velká. Přejme si, aby se i v těchto svátečních dnech rodila jako něco nového, přesně jako v Betlémě – něco neznámé, ale potřebné, vzácné a Boží...

Hvězda otcovství

U letošních jeslíček si určitě vzpomenu i na mladého muže z úvodu. Samota a nicota, kterou na Vánoce každoročně prožívá, jsou podobné samotě a strohosti

betlémské jeskyně či stáje. Ale jsem přesvědčen, že trpká škola života se mu může stát hvězdou; pokud ji nepřestane následovat – ačkoli bude plný nejistoty, zklamání a pravidelných dávek beznaděje –, jednou se stane otcem, na kterého se lze těšit. I pro mnoho dalších mužů a otců, kteří v sou-

časnosti i pro nezaměstnanost zakoušejí pocit nicoty a trápí se, že – ačkoli jsou zruční a plní potenciálu – o nich momentálně nikdo nestojí, platí totéž.

(podle KN)

Před člověkem, který utíká, leží Dítě Ježíš

Význam Vánoc se neoddělitelně spojuje s biblickým příběhem o stvoření člověka a jeho pádu. Písmo nám jej podává v symbolech a obrazech, které si jen těžko vkládáme do kontextu současných vědeckých poznatků. Na cestu louskání těchto biblických tajemství jsme se odvážně vydali s profesorem biblistiky Petrem Dubovským SJ.

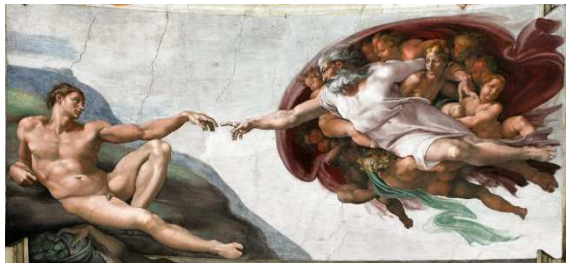
Genesis – tato nádherná, poutavá sbírka lidských příběhů je první z Mojžíšových knih. Nazýváme ji i prehistorií. Co to však znamená a k čemu to zavazuje křesťana? Někteří ji připodobňují či porovnávají s okolními mýty, jiní v ní hledají doslovné pravdy, dokonce i v časové následnosti událostí. Jak se při dnešním stavu lidského poznání k ní postavit?

Ve Starém zákoně rozeznáváme tři druhy knih. Prvním typem jsou tzv. historické knihy, které popisují události zachycené i v mimobiblických dokumentech a dají se s nimi porovnat. Příkladem může být invaze asyrského krále Senacheriba v roce 701 před Kr. Na základě asyrských análů a jiných dokumentů můžeme částečně zrekonstruovat toto vojenské tažení, a pokud vezmeme v úvahu i archeologické vykopávky, můžeme dokonce vidět jeho vliv na Judsko v 7. století před Kr. Druhou skupinou jsou tzv. prehistorické knihy.

K nim řadíme příběhy patriarchů v Knize Genesis, Exodus a další knihy. V těchto případech lze těžko spojovat dané události s konkrétními dějinnými momenty. Z pohledu historika jsou tyto popisy těžko ověřitelné, protože nemáme dostatečné materiály z tohoto období a opisy prošly několika redakcemi, které odrážejí myšlení pozdějších pisarů. Třetí skupinou jsou tzv. metahistorické knihy. Do této skupiny řadíme prvních jedenáct kapitol knihy Genesis, Knihu žalmů a jiné. Tyto knihy a části knih nemají historický charakter. Jsou psané v próze a poezii staré několik tisíciletí. Někdy se označují také mýty starých Izraelitů. Zde je však třeba chápat mýtus jako starověké vyprávění, v tomto případě o původu světa a člověka. Jak se postavit k takovému vyprávění? Dvě cesty se ukázaly jako neschůdné. První chce brát tyto příběhy doslovně, a proto hledá sedm dní stvoření v moderní astronomii. Tato cesta nerespektuje styl, který příběhy používají. Druhou neschůdnou cestou je chápat staré biblické příběhy jen jako zajímavé historiky starověku, které nemají žádnou platnost pro dnešního člověka podobně jako Ilias a Odysea. Tyto příběhy však jazykem své doby představují Boží zjevení. Je na čtenáři, aby se snažil pochopit tento jazyk i pravdy, které jsou v něm "zakódované".

Zvláště zajímavý pro nás (i z hlediska pohlavního rozdělení společnosti) je příběh Adama (člověka) a ženy, později pojmenované jako Eva. Dá se dnes tvrdit, že jsme vznikli z jednoho konkrétního lidského páru?

Otázka prvního páru patří přírodovědcům a biblistům nemá na ni kompetenci odpovědět. Když vznikalo Písmo, neexistovala ateistická verze vzniku člověka. Skutečnost, že Bůh nebo pohanská božstva stvořili člověka, byla ve starověku obecně přijímána a nezpochybňovaná. Proto zmínky o Bohu Stvořiteli nebo božích stvořitelích člověka se nacházejí v hymnech, modlitbách, vyprávěních, eposech, ponaučeních a příslovích, jakož i v Božích titulech. Bible na to podává svůj názor. Je třeba si uvědomit, že v Bibli není jen jeden popis stvoření světa a člověka. Použitím moderního jazyku lze hovořit o pluralitě popisů stvoření. Jeden je v Gn 1, kde Bůh nepotřebuje žádnou materii na stvoření člověka, druhý je v Gn 2, kde se člověk chápe jako bytost složená z prachu a Božího dechu, třetím je popis stvoření jako výsledek boje, například

Žalmy 68, 74, 89, nebo můžeme mluvit o mudroslovné tradici a podobně. Bible proto ukazuje, že jeden popis nestačil k popisu tohoto tajemství a sami bibličtí autoři ho neustále přizpůsobovali jazyku a kultuře, v níž žili.

Lidem často dělá problém pochopit prvotní dědičný hřích nebo si ho alespoň včlenit do dnešního poznatkového konceptu. Z hlediska evoluce to jako by bylo v konfliktu. Jde tedy obrazně o nějaký přečin na počátku dějin, který všechno změnil, nebo o ustavičně přítomen hřích v každém člověku? Jak se na to dívá biblista?

Biblické knihy nevznikly ve vakuu, ale jako odpověď na otázky konkrétních lidí. Jednou z nich byla a stále je otázka zla ve světě, a dokonce v každém z nás.

Jak je možné, že člověk dokáže dělat někdy až brutální věci, často i proti svému vlastnímu přesvědčení? Gn 3 je jednou z odpovědí starověkých mudrců na tuto otázku. Pro tehdejšího člověka odpověď, že na počátku člověk udělal chybu, která spustila lavinu, byla nejlepší, jaká existovala. Odrážela tehdy vše-

obecně platný systém retribuice (trestu, nápravy, odčinění) a stala se základem vysvětlení, proč Izrael skončil v zajetí. Avšak jako v případě stvoření světa, v Bibli jsou i jiné úvahy o původu zla. Například boj andělů a jejich pád, a dokonce i velmi existenciálně vykreslené limity takové teorie najdeme v knize Job. Možná je spíše zajímavé, jaké cesty Bible pokládá za schůdné: první je, že zlo není stejně silné jako Bůh; druhou, že člověk není bezúhonný a každý nosí v sobě i kus zla; třetí, že mé hříšné jednání zasahuje i druhé, dokonce ty nejbližší a generace, které přijdou po mně.

O stvoření muže a ženy by se dalo mluvit ve zvláštním tématu. Zajímá nás nyní teologie jejich pádu. Jako ženě se mi těžko přijímá fakt, že hřích přišel přes ženu. Toto potvrzení jsem slyšela i od teologa, který si dokonce myslí, že každý hřích přichází v nějaké podobě prostřednictvím ženy. Opravdu to lze chápat takto jednostranně?

Tak jako na plný Boží obraz nestačí jen muž nebo žena sama, ale potřební jsou oba, tak i na "plný" hřích je potřebný i muž, i žena. Každý z nich dal do hříchu svou část. Každý padl v tom, co bylo typické pro něj. V Bibli a hlavně v mezitestamentárním období máme mnoho popisů, které se snažily svalit větší část viny na ženu nebo muže. Velikost biblického příběhu je však ve snaze udržet rovnováhu a říci, že na pád jsou potřební dva. Muž se svým mužstvím a žena se svou ženskostí.

Zkusme si detailněji posvítit na dialog ženy s hadem. Zápletka spočívá v tom, že si žena splete dva stromy: strom života a strom poznání dobra a zla, a had ji v jejím omylu ponechá. Co tyto stromy z pohledu současných znalostí vlastně symbolizují?

Napětí v Gn 3 způsobuje zejména to, kdo co ví, co by chtěl vědět a co si myslí, že ví. Odkud věděl had o stromech a příkazu? Co věděla žena a co ne? Co dělal Adam, když žena vedla dialog s hadem? Tyto otázky, které úmyslně zůstávají nezodpovězené, činí vyprávění živým i po několika tisíciletích. Touto zápletkou se poukazuje na dobře známou zkušenost. Skutku předchází slovo a před slovem je chápání. Pádu předchází diskuse, v níž se člověk stále více zamotává do sebe a konstruuje si polopravdivé světy. Před diskusí je přítomná touha po nesmrtelnosti a moudrosti, které symbolizují stromy. Pokud máme mluvit o psychologickém efektu, tak lze spíše hovořit o procesu, kterým se mění v člověku příkaz, který má sloužit jeho životu, na příkaz chápáný jako kazajka, jak se přetvoří na slovo a slogan, ze kterého pak vyplyne čin.

Žena uvěří hadovi, že budou jako Bůh. Jaké poselství nám to dává? Naznačuje to bohorovnost? Někteří dokonce spojují tato slova se současnou ideologií svobody, například s možností "rozhodnout se pro potrat".

Touha být jako Bůh je mnohem více než potrat. Jde o touhu mít v rukou svůj vlastní osud, osud jiných a osud světa. Na jedné straně je to naplnění touhy, kterou Bůh do člověka vložil, když mu přikázal, aby si podmanil svět. Zde však člověk jde o krok dále. Mít Boží moudrost znamená nejen touhu řídit osud, ale

mít také schopnost řídit ho. Na tuto otázku odpovídá Bůh Jobovi, když ho žádá, aby ho doprovázel divy světa. Tehdy Job v úžasu zjistí, co znamená řídit svět. Tak jako dlouhé diskuse Jobových přátel nepřinesly velké výsledky, tak i člověk, pokud nestojí v údivu před Boží velikostí, bude stále věřit, že je schopen řídit osud sám.

Adam stojí v pozadí celého dialogu, přijímá však jeho výsledek a účastní se hříchu. Jak si vysvětlujete tuto jeho pasivitu?

Muž v patriarchálním pojetí měl být ochráncem ženy a rodiny. Měl rozhodovat ve sporných případech a být symbolem předávání moudrosti z otce na syna. Muž zde selhává ve své podstatě. Tam, kde měl být ochranou, se ztrácí. Kde měl být oporou, mlčí. Tam, kde měl přinést rozhodnutí, nechává rozhodovat o sobě. Podle představy patriarchální společnosti přestává zastávat úlohu muže jako otce rodiny (pater familias).

Důsledkem prvotního hříchu a dalším zajímavým obrazem v Bibli je rozpoznání nahoty. Co tento, zdálo by se, výsostně sexuální obraz znamená?

V hebrejštině slovo "mazaný" přiřazené hadovi a slovo "nahý" znějí velmi podobně. Tato podobnost ukazuje, že nahota je v první řadě proměna člověka podobného Bohu na člověka podobného hadovi. V tomto světle ani sexualita už neslouží k tomu, aby pomáhala vytvářet z muže a ženy obraz Boha, ale se přeměňuje na svádění a pád.

Prožíváme Vánoční dobu, a tedy slavíme i zvrácení celé neblahé situace člověka. Nový Adam – Kristus a nová Eva – Maria jsou pro nás skutečností.

Pokud domyslíme do důsledků pád člověka, tak se nám v novém světle objeví i Vánoce. Ježíšovo vtělení je Boží odpověď na lidský pád. Před člověkem, který nosí v sobě zlo, leží nevinné Dítě. Před člověkem, který utíká, stojí Ježíš, který přichází. Před člověkem, který přestal být člověkem, stojí pravý Člověk. Ve tmě, ve které jsme se ztratili, najednou zazáří světlo.

(podle KN)

Modlitba na přelomu roku

Na závěr roku, kdy děkujeme za uplynulý rok a prosíme o požehnání a vedení rokem novým, vám k inspiraci předkládáme modlitbu „Suscipe“ sv. Ignáce v přepracování Adriany Speyr z knihy U Boha a u lidí.

Vezmi si, Pane, a přijmi.

Vezmi celý můj život, vezmi jej, prosím tě, právě takový, jaký je teď, se vším, co k němu patří, s mými silami, přáními a námahami, ale též se vším, co mě ještě od tebe odvádí, co jsem si odložila bokem jen sama pro sebe; spolu s tím, co ti nabízím, si vezmi také všechno ostatní. Vezmi si všechno, aby všechno bylo tvé.

Celou mou svobodu.

Svobodu mých dnů, svobodu mých myšlenek, svobodu mé práce a také svobodu mé modlitby. Učiň z veškeré této svobody ryzí službu těm, kdo ti patří. Nalož tedy volně s mou svobodou, nespátruj v ní nic jiného než mé přání sloužit tobě. To je volba, kterou nyní konám, když ti zde přenechávám celou svou svobodu.

Mou paměť, můj rozum a celou mou vůli.

Vezmi mou paměť, aby se už dál neplnila tím, co patří mně, ale aby se vyčistila a byla znovu ochotna přijímat jen to, co do ní vložíš ty. Vezmi ji jako věc, která až do dnešního dne sloužila ke zvláštnímu účelu a která se nyní stala svobodnou pro jakékoliv použití, které jí určíš. Vezmi můj rozum, který lpěl na tolika věcech, snažil se pochopit mnohé, co nebylo tvé; ať se stane rozumem stojícím ve tvé službě, ať je ti k dispozici, aby přijímal pouze to, čím jej chceš obohatit a s čím můžeš něco nového začít. Dej tedy, ať hluboko zapadne všechno, co v něm nelze sjednotit s tebou a s tvými úmysly. Vezmi také mou vůli, která tak často byla pouze svévolí, jež se stále znovu a znovu vzdalovala tomu, co jsi chtěl ty. Vezmi

ji konečně ode mě pryč a učiň z ní alespoň zlomek svého chtění, jež neustále překypuje touhou plnit Otcovu vůli.

Všechno, co mám a co vlastním. Tys mi to dal.

Tys mi dal věci, které potřebuji k životu; každodenní pokrm, život se vším jeho drobným a často zbytečným pohodlím. Tys mi ze své vlastní zásoby času daroval také čas, dny určené k práci, noci k odpočinku, Tys mi daroval myšlenky a modlitby a vlastně všechno, co sama jsem, co mám a čím budu. To všechno je tvůj dar a na nic z toho nemám nárok. Nic z toho jsem si sama nezasloužila a nic z toho jsem nedostala od nikoho jiného než od tebe.

Tobě, Pane, to vracím, všechno je tvé.

Ničím nepohrdám a nic neodhazuji pryč, jen bych ti to ráda nabídla tak, jak jsem to dostala. Nejméně poškozené, jak to jen jde. S žádným jiným úmyslem a významem, než jak jsi to mínil ty sám, když jsi mi tyto věci svěřil. Chtěla bych ti to všechno nabídnout s takovým nadšením, s jakým jsem to od tebe přijala. Nalož s tím zcela podle své vůle.

Kéž je ti to tak svěřeno, že to budeš moci použít bez toho, aby ses ohlížel na dárce anebo jej musel šetřit; jako cokoliv, co se může či nemusí hodit. Prosím tě: pokládej to za své vlastnictví, jako jsem to bohužel i já pokládala za své, dokud to leželo v mých rukou. Chtěla bych ti to bez vypočítavosti a bez postranních úmyslů přenechat a v budoucnu bych ve všem, ve věcech, dnech a nocích ráda viděla jen to, co patří tobě, s čím volně nakládáš a co již tím pádem dostává nový význam.

Dej mi svou lásku a milost.

Tvá láska byla od nepaměti trojjedinou láskou Boží, na níž jsi nám dal účast a o kterou jsme přišli svými hříchy. Daruj mi ji nyní tak, abych ji střežila jako nejvyšší dobro, a veď mě, abych jí nebyla vždycky pouze nehodna. Je pro mě potřebnější než vzduch, který dýchám. Dovol mi tedy, aby byla tak nutná, že pro mě bude pobídkou lépe ti sloužit. Také ona má být se vším ostatním nabídnuta tobě. Dopřej, abych si jí vážila tak, jak ty sám miluješ svého Otce, kterého posloucháš.

Neboť ta mi stačí.

Bohatě stačí k tomu, abych ti sloužila, vždyť ve tvé lásce je zahrnuto všechno, co potřebuje ten, kdo věří a má naději. Jsem skrze tuto lásku tak bohatá jako ty sám, když ses po naplnění svého poslání vracel k Otcovi. Jsem tak bohatá jako

Otec, když tě přijal. Tak bohatá jako Duch, když vás oba dva přivedl k sobě. Vždyť vaše trojjediná láska je tak nekonečná, že je v ní místo pro všechno; tak obohacující, jak může být jenom stvoření, které oplývá dobrými věcmi a které žije z Boží lásky a milosti.

Neboť víra si nemůže toužebněji přát nic jiného než mít podíl na věčné Lásce. Láska pak může navěky milovat jen sama sebe ve své trojjediné plnosti. Amen.

Duchovní přijímání – kdo může přijímat

Touha po společenství s eucharistickým Kristem nás vede k duchovnímu přijímání, jestliže pro nemoc a různých jiných příčin nemůžeme přistoupit ke svatému přijímání v kostele. Duchovně přijímat může každý věřící, který není zatížen těžkým hříchem.

*Vážená redakce,
během přenosu slavení mše svaté v rozhlase či televizi před rozdáváním svatého přijímání zazní Modlitba duchovního svatého přijímání. Chtěla bych se zeptat, kdo a za jakých podmínek může touto formou duchovně přijmout Eucharistii; zda i ti, kteří jsou rozvedeni a nemohou přistupovat ke svátostem, a také ti, kteří již delší dobu nebyli na svaté zpovědi. Děkuji za odpověď.*

Gabriela

Milá Gabrielo,

na vaši otázku zatím učitelský úřad Církve nevydal závaznou instrukci, a proto je těžko odpovědět ve stylu "ano – ne".

Zkusme však společně nad ní uvažovat v rámci našich možností, a proto si nejprve vyjasněme pojmy.

Svaté přijímání – je dvojnásobný termín, kterým označujeme Eucharistii (svátost Kristova těla a krve), jakož i akt přijetí této svátosti.

Duchovní přijímání definoval Tridentský koncil jako "akt touhy po společenství s Kristem, přítomným v Eucharistii, vzbuzený vírou, která působí skrze lásku" (srov. Gal 5, 16). Ve svatém přijímání máme tedy do činění s dvojitým aspektem

Ježíšovy přítomnosti: podstatná přítomnost Kristova těla a krve a duchovní přítomnost jeho osoby. V duchovním přijímání však máme možnost vstoupit

pouze do duchovní přítomnosti Krista. Tento rozdíl je nezbytný jako základ pro správné pochopení faktu, že duchovní přijímání nemůže nikdy nahradit svaté přijímání. Navrhoval bych tedy vyhnout se používanému názvu "duchovní svaté přijímání".

Duchovní přijímání neznamená přijmout Eucharistii duchovně, ale přijmout přítomnost Krista v mém životě, což je jeden z účinků Eucharistie. Touha být s Pánem, žít s ním, být v jeho přítomnosti. K tomu se logicky vyžaduje víra v Kristovu přítomnost, láska ke Kristu a touha po jeho přítomnosti. Duchovně přijímat může tedy každý, kdo věří v Krista, miluje

ho a touží žít v jeho přítomnosti.

Jelikož pouze stav smrtelného hříchu znamená ztrátu ctnosti lásky, je zřejmé, že jen tento stav nám znemožňuje duchovně přijímat. A protože stav smrtelného hříchu je subjektivní odmítání Boží nabídky věčného života, nelze objektivně o všech rozvedených a znovu sezdáných věřících prohlásit, že nemohou duchovně přijímat (srov. List biskupům katolické církve o přijímání Eucharistie ze strany rozvedených věřících, kteří uzavřeli nové manželství; in O pastorači rozvedených a znovu sezdáných, edice Dokumenty Svaté stolice, SSV Trnava 2014). Kompetentní autorita, například místní farář, má po osobním přezkoumání situace rozhodnout v této otázce. Připomenu ještě, že sv. Jan Pavel II. i Benedikt XVI. doporučovali právě jim – po splnění podmínek, které byly zmíněny výše – duchovní přijímání.

Duchovní přijímání je tedy praktika Církve především pro ty, kteří nemohou aktuálně pro nemoc, velkou vzdálenost od kostela nebo jinou příčinu přijmout Kristovu přítomnost do svého života skrze svátost Eucharistie. Kdo nemůže přijímat svátosti Církve z morálních důvodů, může duchovně přijímat, pokud si vzbudí dokonalou lítost tak, jak ji vyžaduje Katechismus Katolické církve, bod 1452.

Povzbuzuji všechny, abychom si pěstovali lásku k Eucharistii a touhu co nejčastěji přistupovat ke svatému přijímání.

(podle KN)

Psychicky nemocní – zda mohou jít ke svatému přijímání a zpovědi

Ke svátosti smíření a svatému přijímání může přistoupit člověk při jasném životním úsudku, který je schopen rozlišovat dobro a zlo. Kněz proto každého věřícího s mentálním postižením nebo psychickou poruchou posoudí individuálně.

Vážená redakce,

pracuji jako ošetřovatel v zahraničí. V souvislosti s mou prací bych vás chtěl poprosit, abyste objasnili – zda a kdy lze podávat svaté přijímání psychicky těžce nemocným lidem včetně těch, co jsou v pokročilém stádiu demence. Také mě zajímá, zda a jak tito lidé přistupují k svaté zpovědi. Děkuji za odpověď.

Viktor

Milý Viktore,

vaše otázka se týká psychicky těžce nemocných lidí, kteří jsou doma nebo v nemocničním či jiném ošetření. Mohou nebo nemohou přistoupit k svaté zpovědi a svatému přijímání? Zjednodušeně lze odpovědět, že přistoupit k svátosti pokání a přijímat Eucharistii mají (mohou) ti křesťané katolíci, kteří vědí, "co" přijímají, a splní podmínky pro platné, dovolené a užitečné přijetí svátostí stanovené Katechismem Katolické církve (KKC) a v Kodexu kanonického práva (CIC).

O svátosti smíření v KKC, článku 1422, se píše, že ti, co přistupují ke svátosti smíření, dostávají od Božího milosrdenství odpuštění urážek způsobených Bohu. Zároveň se smířují s Církví, kterou hříchem ranili a která se láskou, příkladem a modlitbami přičiňuje o jejich obrácení. Z toho vyplývá, že ke svaté zpovědi, ale stejně i k Eucharistii může přistoupit pouze člověk při

jasném životním úsudku, který reálně ovládá svou mysl, rozum, vůli, city a je schopný rozlišovat dobro a zlo. Připomeňme si, že svátost je vnější znamení, které naznačuje a způsobuje účinek svátosti. Z duchovní povahy svátosti proto přijímající musí, nakolik je to lidsky možné, toto znamení - milost odpuštění hříchů a stejně i přijetí Eucharistie s jejím milostí - vnímat, rozlišovat. Starobylá modlitba obsahuje slova: "Ó svatosvatá hostino, v níž přijímáme Krista, duše se naplňuje milostí a přijímáme zálohu věčné spásy." Duchovní ovoce přijímané svátosti proto třeba rozlišit i v případě lidí zraněných psychickou chorobou či demencí.

V pastorální teologii se učíme o člověku jako příjemci svátostí, který se při jejich přijímání osobně setkává s Bohem. Mluvíme o dispozici člověka a co se od něho požaduje, aby vykonaný obřad byl božsko-lidským setkáním, ve kterém Bůh uděluje člověku svůj dar. Církev učí, že k přijetí svátostí s duchovním užitekem je potřebný úmysl příjemce přijmout svátost. K základním úmyslům patří: ve svátosti se otevřít Boží lásce; chtít být "plný milosti" jako Panna Maria; žádat od Boha dar spásy, kterou Bůh nyní a konkrétně mně prostřednictvím svátostí nabízí. Jen tak je svátostné setkání mezi Bohem a člověkem z obou stran osobní a užitečné. Existují svátosti (křest, v některých případech i svátost nemocných - ve stavu umělého spánku nebo bezvědomí), ve kterých Bůh jde kvůli spáse člověka až za tuto hranici.

Jak tedy určit hranice psychického zranění nemocného člověka či stupeň demence? Kdy a jak často lze vysloužit svátost smíření a podat Eucharistii těmto lidem? Kněz musí každého takového člověka a celkovou situaci posoudit individuálně. Pokud se nemocný viditelně neumí orientovat v základních potřebách života (CIC hovoří o podmínce schopnosti rozeznávání - srov. kánon 913 § 2; 989), v tom případě svátosti - kromě svátosti pomazání nemocných - takové osobě nevysluhujeme. Příbuzné nemocného poučíme, že jde o část života člověka za hranicí lidských možností, ale vždy v možnostech Boha, kde platí jiná pravidla. Kněz i příbuzní by si však měli vyprošovat poznání, aby důsledně a objektivně zhodnotili schopnost nemocného rozeznat dobré jednání od špatného,

Milý Viktoro, vám i všem v podobných situacích života při opatrování nemocných vyprošuji dar Boží lásky, světlo i sílu Božího Ducha.

(podle KN)

Mami, tati, pojd'te si hrát...

Ke hře NA CESTĚ ZA SVĚTLEM potřebuješ: kostku, figurku z *Člověče, nezlob se* pro každého hráče.

Přijde ještě vhod: Písmo svaté, atlas nebo glóbus, svíce, zápalky.

Úkoly na políčkách:

START – pozvi spoluhráče na start. Dohodněte se na pořadí. Je jedno, komu jaké číslo kostky padne – všichni postupují hned na políčka. Na cestu za Světlem je pozván každý bez rozdílu.

2. Víš, jak se jmenuje přípravné období před Vánocemi? Pokud ano, postup o 1 políčko.

4. Lidé odedávna očekávali toho, který přemůže tmu a smrt. Přečti si, co předpověděl prorok Izaiáš – Iz 9, 1.

7. Jaká liturgická barva patří k adventní době? Pokud víš, házej ještě jednou.

8. Proč Josef s Marií putovali do Betléma? Obejdi stůl, na kterém hrajete. Putování vyžaduje čas i námahu, následující kolo stojíš.

10. Co o Dítěti, které nosí Panna Maria pod srdcem, řekl anděl Gabriel? Přečti si Lk 1, 31-33.

13. Kolik neděl má advent? Postup o políčko.

14. Už jsi za polovinou cesty a raduješ se z toho! V Církví slavíme neděli za polovinou adventu také radostně. I barva ornátu kněze je radostná – obléká si ho jen dvakrát v roce. Víš, jaká je to barva?

17. Panna Maria se velmi radovala, že nosí pod srdcem Boží Dítě. S radostí o tom vyprávěla i příbuzné Alžbětě, když ji přišla navštívit. Přečti si Lk 1, 46-49. Radost tě pohání na cestě vpřed – postup o 3 políčka.

20. Potkáváš pastýře, spěchají. Vyprávějí ti, jak se jim ukázal anděl a toto jim řekl: Lk 2, 10 -12. Pospěš spolu s pastýři o 2 políčka vpřed.

23. Ukaž na mapě / globusu místo, kde přišlo na svět Boží Dítě.

24. CÍL – Už jsi spolu s pastýři u betlémských jesliček. Počkej na ostatní spoluhráče, až budete v cíli všichni a zapalte svíci – Kristus, Světlo světa!

"Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: „Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.““ (Iz9, 5) Co pošeptáš Dítěti v jesličkách – Vládci pokoje, Světlu, které osvětluje celý svět? Můžeš i zcela potichu – ve svém srdci...

Můžete si na závěr hry se všemi putujícími zazpívat koledu.

Pro zamilované

*Svěř příteli všechny své myšlenky...
Věř v jeho věrnost a stane se věrným.*

JSME NAVZÁJEM UPŘÍMNÍ?

"Bud' upřímná, řekni mi to, řekni mi to!" Tak před lety zpíval jeden zpěvák. A druhý mu dělal ozvěnu: "Upřímnost, takové jméno bych ti chtěl dát." Zdá se, že jsme všichni schopnější spíše pochybovat o upřímnosti našich milovaných, jak v ni věřit. Ach ty hamletovská pochybnosti! Je nebo není upřímná? Že by mě podváděl? Kdepak důvěra! A i vy už o tom něco víte... Zejména pokud váš chlapec říká: "Já ti nikdy nebudu lhát," nebo vás vaše dívka ubezpečuje: "Náš vztah bude vždy upřímný." Jak lze důvěřovat? Jak se nenechat oklamat?

To jsou otázky za milion dolarů, které někdy dokážou vyhodit do vzduchu i ty "nejpevnější" a nejosvědčenější páry. Srdce šeptá: "Věř jí, vždyť jí máš rád," ale hlava brzdí: "Důvěřuj, ale ne úplně."

Jak se z toho dostat, aniž bychom se zbláznili? Je třeba se nad tím trochu zamyslet a toužit po vytvoření opravdu důvěryhodného páru. Podívejme se na to společně.

Vysoká cena!

Možná vám některý váš starší přítel řekl, že upřímnost je vysoká cena, kterou musí zaplatit každý pár. Protože být upřímnými je namáhavé, častokrát je to problematické, zvláště pokud objevíme "temné" stránky toho druhého. Upřímnost vyžaduje odvalu, ale také vyrovnanost a trpělivost.

Jeden stručný příklad? Váš chlapec vám řekne, že je dobrým kamarádem jistě vaši přítelkyně a velmi si

jí váží. Vám to způsobí bolest, jste z toho nervózní a vyvolá to obrovské záchvaty žárlivosti. Nemůžete uvěřit tomu, že je to pouze přátelství, myslíte hned na nejhorší a ničemu nerozumíte. Snažíte se to však vydržet, nedělat scény a dívat na všechno z nadhledu. A po určitém čase se dozvíte, že opravdu jde pouze o prosté přátelství, a že vašeho chlapce ani nenapadlo rozejít se s vámi, či vám být nevěrný! Vidíte? Upřímnost vás postavila před složitou situaci, možná vám na pár týdnů způsobila bolesti hlavy. Ale nakonec vám pomohla rozvinout a natrvalo posílit vaše city. Kdyby on nebyl upřímný a snad byste sama objevila toto přátelství, možná byste ho hned špatně pochopila. A problémy by byly o to větší.

Malé krůčky

Bohužel upřímnost se nedá dostat na trhu, nelze ji koupit na kila, ani si ji vyzvednout na poště. Buduje se postupně, krok za krokem. Ve dvojici.

Vzpomeňte si na váš společný příběh. Když jste spolu začali chodit, ještě jste se dobře neznali; nikomu jste neříkali: "Jsme zcela sjednocení, myslíme si totéž, děláme totéž." Postupně se vzájemné poznání prohloubilo. Udělali jste malé krůčky vpřed. A spolu s vámi kráčela i upřímnost. Vzájemné svěřování se se stala hlubokými tajemstvími. Člověk po vašem boku je nyní opravdu vaší součástí. Být upřímní je normální. A doufám, že budete souhlasit, že není pak až tak namáhavé říci: "Musím se ti s něčím přiznat."

Krátké nohy

Ovšem pozor! Být upřímní je namáhavé. A vytáhnout občas malou a nevinnou lež je tak jednoduché... Ano, ale jak nebezpečné! Pokud se uchýlíte k takovému "jednoduchému řešení", hodně neujdete. Vždyť i přísloví říká, že lež má krátké nohy. A pak, nevinná lež se velmi rychle změní na zvyk: "Neřeknu jí to, abych jí neublížil," "Neřeknu jí to, protože to není důležité." Kdo začne žít lžemi, velmi tím riskuje (a nestojí to za to). Hrozí mu, že už mu nebudou věřit a ztratí tak důvěru jiného člověka. Pokud začnete lhát v malých věcech, kdo tomu druhému zaručí, že mu nebudete lhát v důležitých otázkách?

Snaha o upřímnost je tím nejkonstruktivnějším přístupem, jaký kdy existoval, na obou stranách. Vztah se tak bude harmonicky rozvíjet a vy se naučíte čelit problémům "se vztyčenou hlavou".

Svěřování se

Bojíte se, že ten druhý se vám svěří s příliš velkými tajemstvími a vy nebudete vědět, jak se k nim postavit? Nedělejte si starosti. Cít, který vás k sobě poutá, vám pomůže porozumět a rozšíří vám srdce. A pak, pokud vám člověk, kterého máte rádi, vyprávěl kus svého života, určitě je přesvědčen, že vaše naslouchání a přijetí mu pomohou. A totéž platí i pro vás. Je to pravda, nebo ne, že se zcela svěřujete pouze lidem, které máte nejvíce rádi? Ano, protože se dokážeme v absolutní důvěře odevzdat pouze tomu, kdo nás miluje.

MINITEST – Je upřímný/á?

1. Řekne ti všechno?

- a) ano
- b) vždy ne
- c) ne

2. Řekneš mu / jí všechno?

- a) ano, vždy
- b) některé věci před ním / ní tajím
- c) ne, o některých tématech se nebavíme

3. Je upřímnost opravdu důležitá?

- a) je základem našeho vztahu
- b) v některých otázkách ano
- c) ne, a i tak je nám spolu dobře

4. Lžeš často, abys tak vyřešil/a problémy?

- a) pokud se tomu mohu vyhnout, tak ne
- b) ne vždy, někdy ano
- c) ano, často

Většina odpovědí „a“

Upřímnost hodně stojí, ale přináší dobré ovoce. Neskrývejte před sebou ani své slabosti. Určitě to přispěje k vašemu klidu.

Většina odpovědí „b“

Zajisté, být upřímní není vždy snadné. Ale je nesmírně důležité vybudovat vztah na základech upřímnosti. Nevyměňujte ji za strach z toho, že byste se mohli ztrapnit.

Většina odpovědí „c“

Pozor na to, kam kráčíte. Myslíte si, že jste opravdu na správné cestě? Lži nikdy k ničemu nevedou. Upřímnost otevírá mnohá srdce. Proč to nevyzkoušíte?

Nevyhraněné odpovědi

Neumíte se rozhodnout mezi přesvědčením, že nejlepší je vždy mluvit pravdu, a strachem úplně se odhalit tomu druhému. A přece, upřímnost je tím nejpevnějším cementem pro vybudování opravdového vztahu. Zamyslete se nad tím a rozhodněte se pro tu lepší možnost!

52 JEDNODUCHÝCH ZPŮSOBŮ JAK S DĚTMI MLUVIT O VÍŘE

32.

VZPOMÍNKY, NA KTERÉ SE NEZAPOMÍNÁ

Učení víry

- Při slavení mše si připomínáme, co všechno pro nás Ježíš udělal.
- Při Poslední večeři nám Ježíš ukázal, jak si to máme neustále připomínat.

Podněty na poučení z každodenního života

- V deštivé nedělní odpoledne, když se vaše dítě již usadilo k televizi, k počítači nebo k videohře.
- Když učíte své dítě vařit speciální "rodinné" jídlo, které máte všichni nejraději a při kterém se vždy všichni sejdete.
- Když doplňujete fotky do rodinného alba nebo děláte "koláž" z členů rodiny.

Máma se zeptala svých dospělých dcer na nejšťastnější vzpomínky z jejich dětství. Obě nadšeně vyhrkly, že nejkrásnější vzpomínky mají na rodinné stanování. Jako poklad si v sobě uchovávají vzpomínku na mámu, která se

i kolem stanu v kempu snažila vytvořit domácí atmosféru. Vůbec jim nevadilo, že nemají sluchátka v uších a že nedívají televizi, naopak, měly velkou radost, že mohly na několik dní vypadnout z každodenní rutiny. Nesmírně si cenily dlouhých hodin, které každý večer trávily jako rodina u táboráku a povídaly si rodinné příběhy a dlouhé historky. Podobné vzpomínky jsou tmelem, který spojuje rodinu a posiluje ji. Nezávisí na penězích ani na materiálních věcech, ale na pocitu sounáležitosti. Na co si bude tvé dítě vzpomínat z dnešního dne?

Začátek rozhovoru

Zptej se dcery nebo syna, na co mají nejkrásnější vzpomínky. Proč jsou pro ně tak vzácné a nezapomenutelné? I ty se s nimi poděl o své vzpomínky.

Jak navázat na téma

Připomeň svému dítěti nějakou mimořádnou událost, na niž ses kdysi zúčastnil ty ještě se svou rodinou, na nějaké hostině, například svatbě, výročí, rodinném setkání po letech. Pokus se zmínit i detaily, jako byly zvuky, vůně, chutě nebo to, co jsi viděl. Vysvětli jim, proč si na to tak dobře pamatuješ. Společné setkávání u stolu, a zvláště u jídla, hraje důležitou roli při stmelování rodiny a při posilování její identity. Má důležitou roli i v Katolické církvi. Poukaž na tuto podobnost i svému dítěti, možná mu to pomůže mnohé pochopit.

POVZBUZENÍ PRO VÁS

Doporučené čtení z Písma svatého

Ustanovení Eucharistie při Poslední večeři: Lk 22, 14-20.

Co na toto téma říká Církev

Podobně jako si rodina uchovává vzpomínky na nejvzácnější chvíle strávené společně, i Katolická církev si připomíná různé události, které přímo souvisejí s vírou. Nejdůležitější a nejzákladnější vzpomínkou, kterou si připomínáme slavením, je **mše svatá**. Během ní si katolíci zpřítomňují Poslední večeři –

večeři, kterou jedl Ježíš se svými učedníky den předtím, než zemřel. V ten večer lámal chléb a dával svým učedníkům; podobně jim dal pít i kalich s vínem a upozornil je, že to je jeho tělo a krev, jimiž se mají sytit a dělat to na jeho památku. I my v tom denně pokračujeme, zvláště v neděli, v Den Páně, kdy slavíme Poslední večeři.

Při slavení mše prožíváme jakoby předchuť nebeské hostiny v Božím království. Ježíš přirovnával **Boží království** k hostině, na níž budeme hodovat společně s naším nebeským Otcem.

V Bibli společné stolování a jídlo znamenalo vždy více než jen uspokojení fyzických potřeb. Židé ho považovali za projev a posílení vzájemných vztahů lidí, na které se vztahovala Boží **smlouva**. Ježíš se například během stolování spřátelil s vyvrheli společnosti a přivedl je do rodinného kruhu. Ne náhodou se hodně evangelijních příběhů, ve kterých nás Ježíš učí a koná zázraky, odehrává během hostiny.

Během mše přinášíme ke stolu Páně všechnu lásku a radost, které prožíváme spolu doma v rodině při společném jídle. Ježíš nám za to dává své tělo a krev jako pokrm na cestu. Setkání v rodinném kruhu a přijímání Božího pokrmu ve mši nám přináší život a dává mu smysl.

Krátká modlitba s dítětem

Poděkujme Ježíši za Poslední večeři, kterou si připomínáme při každé mši, a za všechny ostatní nádherné vzpomínky, které slavíme:

Děkuji ti, Ježíši, za to, že mi dáváš sebe.
A děkuji ti i za mou rodinu a přátele,
se kterými si mohu vytvářet krásné vzpomínky
pro budoucnost.
Amen.

Co jsme prožili

Žehnání hasičského praporu a nového automobilu

V rámci oslav 130 let od založení hasičského hnutí v Olší, proběhlo 17. září po nedělní mši svaté žehnání nového hasičského praporu SDH Olší a nového dopravního automobilu JSDH Olší. Žehnání provedl náš pan farář Pavel Křivý za přítomnosti členů SDH Olší i okolních sborů, dále zástupců Krajského sdružení Kraje Vysočina a dalších návštěvníků kostela. Prapor pro SDH Olší ručně vyšila paní Rokytská z Černožic u Dvora Králové a dopravní automobil pro JSDH Olší dodala Požární bezpečnost s.r.o z Jihlavy.

Tomáš Csizmár

Pouť v Moraveckých Pavlovicích

V sobotu 7. října v 16:00 se v Moraveckých Pavlovicích u kapličky Panny Marie Růžencové konala poutní mše svatá. Mši celebroid pan farář Dibelka. U kapličky se sešli nejen místní farníci, ale i farníci z okolních vesnic. Po mši svaté bylo připraveno pro všechny občerstvení a zábava s hudbou. Upřímné poděkování patří všem, kteří se na přípravě pouti podíleli.

Naďa Havránková

Krojované hody v Olší

V neděli 8. října se v Olší konaly tradiční krojované hody. V osm hodin ráno jsme se sešli v našem farním kostele sv. Jiří, abychom slavili mši svatou spojenou s poděkováním za úrodu. Mše svaté se účastnily čtyři krojované páry, které se aktivně zapojily čtením, přinášením darů – chleba, vína, ovoce, zeleniny, věnce z obilných klasů, květin, hroznů, koláčů a medu.

Ve tři hodiny odpoledne se konal tradiční program pod májím, na kterém letos vystoupily i děti ze Základní a Mateřské školy v Olší.

A. Bednářová

Výlet za Monou Lisou

Ve čtvrtek 26. října se uskutečnil výlet do města rekordů a neexistujícího krematoria. Bylo nás pět (Petr Bajza s námi nejel, nahradil ho pan farář) a vyjeli jsme v 8 hod. z fary v Dolních Loučkách. Navigace v autě kupodivu fungovala. Po zhruba 20-ti km zazvonil mobil a jedna starostlivá maminka se ujišťovala,

jestli vzal jeden z přítomných svačinu pro sebe, ale hlavně pro pana faráře. Po ukončení hovoru se syn vyjádřil slovy: "Já myslel, že už o ní dneska neuslyším". Aby nám cesta ubíhala, hráli jsme slovní fotbal a taky hru na žlutá auta, která projela kolem nás. Žlutých aut bylo na dálnici tolik, že nás za chvíli bolely ruce, a tak jsme s hrou skončili.

Po obědě nás čekal hlavní cíl cesty. Bylo to muzeum kuriozit. Muzeum nás ohromilo, k vidění tu byl například největší kartáček na zuby, obří sršňí hnízdo dlouhé 61 cm, nejdelší pletená šála na jejímž konci byly jehlice a mohli jste pokračovat v pletení, největší vánoční

formička, největší funkční žárovka, nejmenší keramický džbánek, na který jsme se dívali pod lupou. Mezi největší a nejmenší pomlázkou byl rozdíl 16 metrů. K vyzkoušení tu měli frňákoměr a pupkoměr. S obrovskou převahou nad námi zvítězil pan farář. Dále jsme navštívili budovu s výstavou Zlaté české ručičky. Zde jsme viděli obraz Mony Lisy z barevných zrněk rýže, spoustu výrobků ze zápalek – lodě, vázy, obrazy, rakety, funkční hudební nástroje, meče, šaty z marcipánu, obraz Prahy z těstovin atd.

Standou vytištěná stránka Bible

Při odjezdu z Pelhřimova zahlédl pan farář reklamu na Malé muzeum Bible a protože to bylo jen 3 km, tak jsme se tam vydali. V muzeu bylo snad tisíc biblí ze všech koutů světa. Pan průvodce nám ukázal výrobu písmenek na knihtisk a umožnil nám vytisknout si list z Kralické bible. Další překvapení pro nás bylo, když nás pan farář zavezl do obce Svätý Kříž u Havlíčkova Brodu za jeho kamarádem P. Mgr. Jakubem Janem Sarkanderem Medem, který je v této obci farářem. Od pana faráře Meda jsme dostali výborný čaj s medem a sušenky, které byly sladkou tečkou našeho výletu.

Našemu panu faráři děkujeme za vydařený výlet a těšíme se na další.

Ondřej Králík

Martinské hody v Loučkách

"Martin, na zemi chudý a skromný, vešel do nebe bohatý a nyní kraluje s Kristem".

12. listopad, neděle jako každá jiná. Naše kroky vedou do farního kostela na mši svatou. A přece je něčím zvláštní. Před Božím domem se shromažďují stárci a stárky v krojích, panuje dobrá nálada. Ano, v naší farnosti slavíme "tradiční martinské hody".

Kostel je zaplněný do posledního místa. V 8:30 začíná mše svatá, kterou celebuje otec Pavel. Velikou radost nám dělají mladí lidé v krojích, kteří nás každoročně přicházejí podpořit a poprosit sv. Martina, našeho patrona, o mocné přimluvy. Na úvod liturgie zazní "Vstupní antifona ke sv. Martinovi"

a také "Ordinárium Zdeňka Pololánika v podání našeho chrámového sboru. Do bohoslužby slova a přímlov se zapojují naši stárci. Na závěr mše svaté pan farář přeje stárkům, ať se jim hody vydaří.

Poté následuje průvod krojovaných v Dolních i Horních Loučkách za doprovodu hudby a pozvání na odpolední program pod májí.

Svatý Martin letos na bílém koni nepřijel. Odpoledne se obloha zatáhla a začalo vydatně pršet. Ale stárci to nevzdali a dokončili pod májí svůj program, který dlouhou dobu nacvičovali. Je vidět, že to jsou zodpovědní mladí lidé, kteří chtějí pokračovat v započaté tradici a určitě mají náš obdiv.

Upřímné poděkování proto patří všem, kteří se podíleli na přípravě a organizaci letošních hodů, Pánu Bohu za jeho požehnání a sv. Martinovi za jeho mocné orodování.

Jana Jurná

Farní vrabec v Dolních Loučkách

Když si podzim se zimou podávají ruce, v pastoračním centru na faře se chystá další pěkná akce, letos již poslední, tentokrát s ochutnávkou dobrot z "vepřového vrabečka". Pan farář pozval na setkání farníky ze všech tří

farností, které spravuje. Nechyběli ani starosta a místostarosta z Dolních Louček. Rádi jsme mezi sebou přivítali také kamarády z Podivína.

17. listopadu v 10:00 jsme vyrazili s nádobami na farní dvůr, protože každý si chtěl

odnést dobroty také do svých domovů. Všeho bylo dost, na všechny se dostalo. Farníci měli možnost ochutnat gulášek, ovar, vepřové výpečky, polévku, škvarky, k dispozici byly balíčky s jitrnicemi, jelítky a tlačenkou, a ještě další dobroty.

Organizátoři pro nás připravili posezení v pastoračním centru, kde bylo příjemné teplo od krbových kamen. A komu byla zima, mohl se zahřát výborným svařákem nebo slivovičkou. A co by to bylo za ochutnávku, kdyby chybělo točené pivo!

Díky našim šikovným klukům-řezníkům Pavlovi a Martinovi jsme si opravdu pochutnali, díky starostlivosti a obětavosti otce Pavla jsme se mohli opět sejít, přátelsky si popovídat a zavzpomínat na chvíle dávno minulé. Díky těm, kteří nás s úsměvem obsluhovali, jsme prožívali chvíle dobrého pocitu, radosti a štěstí.

Kdo přišel, rozhodně nelitoval příjemně stráveného času, kdo si nenašel chvíli na odpočinek, snad přijde příště. Během dne se na farním dvoře vystřídalo mnoho dobrých lidí, kteří určitě tu největší radost udělali panu faráři.

Otče Pavle, mockrát děkujeme. Díky i všem organizátorům, kteří dokázali přiložit ruku k dobrému dílu. Díky Pánu Bohu, že nás provázel svým milosrdenstvím, a když On dá, máme se v příštím roce na co těšit.

Jana Jurná

Pohled do historie

V pohledu do historie žďářské farnosti jsme postoupili k roku 1981. Administrátorem farnosti byl P. Jan Daněk.

1981

Začátek roku nepřinesl žádné mimořádné události. V polovině roku od 1. července byl administrátor ve Žďárci ustanoven administrátorem ex currendo v Březí. Převzal farnost po P. Josefu Navrátilovi, kterou tři měsíce spravoval děkan J. Maxa z Heřmanova. V druhé polovině roku 1981 jsme vytvořili malou

scholu (8 děvčat), která začala zpívat žalmy a ordinarium při každé nedělní mši sv. Zaspívala také na vánoce dvojhlasné koledy. Věřící a rodiny z nichž členové scholy jsou mají z nich radost.

Zpracoval: R. Mašek

Poutní kostel Navštívení Panny Marie ve Skočicích

V článku o pouti pro pomocníky ve farnostech jsme slíbili, že se navštíveným místům budeme podrobněji věnovat v některém z dalších čísel farního zpravodaje.

V červencovém vydání vyšel článek o kostele Panny Marie Bolestné v Podsrpu. Další navštívené místo se skrývalo pod nápovědou „nehořlavá Panna Maria.“ Jednalo se o poutní kostel Navštívení Panny Marie, který je dominantou Skočic. Jeho historie sahá do druhé poloviny 17. století a vztahuje se k nedalekému skočickému zámečku.

V roce 1672, konkrétně 23. března, postihl skočickou tvrz a také celý dvůr ničující požár. V té době skočickou tvrz spravovala Polyxena Ludmila, hraběnka Šternberková, rozená ze Žďáru. O několik let dříve dostala Polyxena Ludmila od svého prvního manžela Václava Švihovského z Rýzmburka jako dar obraz Matky Boží Pomocné, kopii milostného obrazu z Pasova. Obraz byl umístěn na panství jejího manžela, v kapli nalžovského zámku (dnes okres Klatovy), ale byl švédskými vojsky poškozen a hrozilo jeho zničení. Proto jej z nalžovského panství v roce 1666 nechala Polyxena Ludmila převézt do Skočic. Protože Skočický zámeček v té době neměl kapli, dala jej Polyxena umístit do jednoho pokoje k tomu náležitě upraveného. Nedlouho poté bylo se souhlasem pražského arcibiskupa dovoleno konat před obrazem mše.

V roce 1672, v době velkého požáru, shořelo vše kromě onoho „mariánského“ obrazu. Tato událost byla samozřejmě ihned považována za zázrak. Současně

s obnovou zámečku začala i výstavba skočické kaple, v níž měl být zázračný obraz umístěn. Stavba v raně barokním stylu trvala mezi lety 1677 – 1678. Stavba byla provedena ve tvaru osmírohé hvězdy. Tento tvar hvězdy měla hraběnka Polyxena Ludmila ve svém znaku.

V Čechách se jedná o dost netypickou stavbu a její předlohu můžeme nalézt v některých centrálních kaplích na poutních místech severní Itálie.

Dne 21. srpna 1678 byla kaple slavnostně vysvěcena, a to pod titulem „Navštívení Panny Marie“. Kapli vysvětil sám probošt chrámu svatého Víta na Pražském hradě pan Jan Ignác Dlouhoveský z Dlouhé Vsi. Obraz byl ten den s patřičnou okázalostí přenesen ze zámečku do kaple.

Postupně se kaple ve Skočicích začala přeměňovat v kostel.

Poutě ke skočické kapli jsou zmiňovány již v roce jejího vysvěcení a průběžně v dalších létech. Tyto poutě však byly trnem v oku josefínským reformátorům. Přesto si udržely svůj věhlas. Do Skočic putovali poutníci z mnoha míst kraje. Ze svého domovského kostela vycházeli v ranních hodinách a ti z daleka se vraceli zpět často až druhý den odpoledne.

Skočický poutní kostel se přeneseně vmísil i do známého díla Jaroslava Haška, Dobrý voják Švejk, kdy babka Pejzlerka, vystrašená strážmistrem Flanderkou, vyzývá panenku Marii Skočickou. Děj se odehrává ve vesničce Putimi nedaleko Písku. Až sem sahal kult skočického obrazu...

Závěr cesty patřil právě obci Putim. Na místním hřbitově poutníci vyhledali náhrobek sedláka Jana Cimbury, postavy z románu J. Š. Baara a prohlédli si sochu dobrého vojáka Švejka v životní velikosti.

podle www.skocice.cz, www.wikipedia.cz

Zpracoval: R. Mašek

Pověry ničící rodiny

Pokračujeme v našem povídání o pověrách, které považujeme možná za legraci, ale přesto jsou vyjádřením našeho odvrácení se od Boha.

Výroční pověry III.

Štědrý den - 24. prosinec

Štědrý den je na Slovensku běžně známý pod názvem Kračún. Jedni ho odvozují od slovesa krátit, jiní zase považují za pravděpodobnější převzetí z latinského termínu *creatio*, tj. den Ježíšova narození. Celý den se každý snažil kontrolovat své jednání, protože kdo jak jednal v tento den, tak měl jednat po celý rok. Kdo ráno nalačno kýchl, měl se dožít vysokého věku.

Nazývají ho i Vilie nebo Vigilie či Dohvězdný večer. Ráno otec přinesl vánoční stromček, který ozdobili oříšky, jablíčky i slaměnými ozdobami. Máma se starala o přípravu štědrovečerního jídla. Od rána se chodilo vinšovat sousedům. Na stole nesměl chybět česnek, aby byl každý zdravý, chléb, ovoce, mák a čočka, aby je vši a blechy nekousali. Pod ubrus se dávaly peníze, aby se rodina měla po celý rok dobře. Před večerem dávali matky dcerám medem křížek na čelo se slovy: "Abys po celý rok byla ke každému milá".

Večeře se skládala z vánoční zelňačky a opekanců, neboť byl půst. Z každého jídla odkládali po lžici i pro dobytek a drůbež, aby další rok nehladověly. Pod stolem nesmělo chybět seno a hrst zrna, aby byla v příštím roce dobrá úroda. A aby celá rodina držela pohromadě, babička svázala nohy stolu řetězem. Během večeře nikdo nesměl odejít od stolu, protože by přinesl neštěstí. Všichni sledovali plamínek svíčky – Pokud hořel rovně, znamenalo to zdraví, ale pokud se k někomu nachýlil, ten měl do roka zemřít.

Světlo v pokoji se nesmělo zapálit, dokud nebylo vše připraveno. Pod stůl položili větší železný předmět, nejčastěji sekeru, a kdo ji během večera přišlápl nohou, měl být po celý rok zdravý.

Nemohlo se jíst, dokud nevyšla první hvězda na nebi. Při večeři rozkrájeli jablko na tolik částí, kolik bylo v rodině lidí. Kdyby někdo z nich v nastávajícím roce zabloudil, měl si vzpomenout na ty, kteří s ním jedli jablko. V tento den věstili při večeři z jablek a ořechů. Všichni si vzali ovoce a podle toho, zda bylo uvnitř zdravé, nebo červivé, věděli, zda budou zdraví v novém roce. Pokud nebyla po překrojení jablka překrojená i zrnka, znamenalo to, že dotyčný v následujícím roce nezemře. Stejným znamením bylo, pokud zůstala ořechová skořepina plavat se zapálenou svíčkou, a nepřevrátila se. Svobodné dívky měly jít před dům a poslouchat, odkud zašteká pes, aby věděly, na kterou stranu se vdají. Jejich nastávající měl mít stejné jméno, jako první chlap, kterého spatřily po zvonění na večeři.

Na stole mělo být tolik svíček, kolik bylo u stolu lidí.

Na Štědrý večer se říkalo: "Mé čtyři kouty, čím vás nasytím, alespoň ořechy" a do každého koutu se hodil jeden ořech.

Na Vánoce se lilo olovo. To dělaly svobodné dívky, když podle tvaru vychladlého olova hádaly, jaké povolání bude mít jejich nastávající. Ty, které byly zvědavé, z které strany jim přijde ženich, šly o půlnoci nebo po večeři trást švestkou do zahrady. Potřásly a čekaly, ze které strany zašteká pes. Odtud měl přijít ženich.

Štěpán - 26. prosinec

26. prosince před východem slunce brodili koně ve vodě, aby byli zdraví. Na mnoha místech se také lidé myli v tekoucí vodě se stejným cílem. Slámou obkroutili ovocné stromy. Na mláďátka 28. prosince roznášeli ponocní březové pruty, mládenci zase chodili šibat dívky.

Nový rok - 1. leden

Na Nový rok se měl každý vystříhat hněvu, pláče, sváru, lenosti, měl si dát pozor, aby nic nepoškodil, nerozbil. Z domu se nemělo dát nic ven a hospodyně měla dbát o to, aby měla u sebe peníze.

Noc předcházející Novému roku a také samotný den měly mít zvláštní moc příznivou pro různé věštby. Věřilo se, že co se člověku v tuto noc zdálo, to se mu i splní. Všeobecně známé byly způsoby předpovědi počasí. Červené červánky ráno na obloze věštily vichřice, bouře, neúrodu a bídu. Drobný hustý déšť byl předzvěstí hustých, plných klasů. Kdo ráno kýchl, ten měl ve zdraví dožít příštího Nového roku. Dívka, která třikrát na Nový rok spadla, což vzhledem k častému náledí nebylo v tomto období nic neobvyklého, si mohla být jistá, že do roka bude mít sňatek.

Jak na Nový rok, tak po celý rok. Nejen ráno, ale po celý den se lidé pozorovali, protože věřili, že kdo si jak v jeho průběhu počíná, tak se mu bude dařit po celý rok. Pokud někdo například ráno zaspal, po celý rok se měl s důležitými pracemi zpoždovat. Kdo byl mrzutý, hašteřivý, rozzlobený, toho měla po celý rok doprovázet špatná nálada. Proto si lidé dávali pozor, aby se nepohádali, neplakali a podobně. Pokud se v domě něco rozbilo, po celý rok se mělo nádobí rozbíjet.

Na Nový rok se neuklízelo. Na Nový rok musela být všude čistota a pořádek. Smetí se nevynášelo z obavy, aby "nevymetli" někoho z domu, tedy aby někdo přes rok nezemřel. Kromě nejnutnějších prací se nemělo nic dělat. Některé práce byly výslovně zakázány pod hrozbou trestu. Především se nesmělo prát. Ani prádlo nesmělo být pověšeno. Nesmělo se šít, protože by slepice nenesly vejce.

Na Nový rok připisovali prvnímu návštěvníkovi a okolnostem jeho příchodu mimořádný vliv. 1. ledna časně ráno chodívali vinšovat chlapi, vzácněji muži. Smysl a obsah novoročních vinšů byl velmi podobný obsahu vánočních vinšů, měnila se pouze úvodní formule. Kromě toho se ve větší míře používaly vinše žertovného charakteru.

Jídlo na Nový rok

Magickou funkci měla na Nový rok i strava. Na jídelníčku nemělo chybět vepřové maso symbolizující blahobyť. Na druhé straně lidé nejídávali drůbež ani zajíce z obavy, že jim neuletělo nebo neuteklo štěstí. V jižnějších oblastech vařily čočku, která představovala mince, tedy bohatství. Jinde symbolizoval

peníze mák, proto hospodyně nezapomněly připravit makové koláče. Na východním Slovensku vařily pirohy, aby měli tučné krávy. Nudle nebo šklubanky, se kterými se také často setkáváme na tradičním novoročním jídelníčku, měly zajistit velké obilné klasy.

Na Nový rok obědvali všichni za stolem přikrytí stejným ubrusem jako na Štědrý večer. Často i chléb položený na stole byl tentýž. Jídel mělo být tolik, aby se každý mohl dosyta najíst, jinak by přes rok hladověli. V tento den se opakovaly některé věštby pomocí zapálené svíčky, ořechových skořápek a jiné, zaměřené na délku života, zdraví, vdávání, tedy stejně jako na Štědrý večer, pouze

v mnohem menším rozsahu.

Noci z 31. prosince na 1. ledna se v minulosti připisovala magická moc. Právě během této noci mohly zlé síly nejvíce ublížit. Lidé je zaháněli praskáním biče, hlasitým troubením apod. Dnes se místo toho zapalují ohňostroje.

(příště pokračování výročních pověr)

Půlnoční

Klepu se při tom zimou, protože je kolem nuly, klepu se trémou, protože mě sleduje tolik lidí, ale klepu se rád. Klepu se takto každý rok o půlnoční mši svaté, kterou jako kněz sloužím. Lidé po rušném Štědrém dni nadprůměrně zaplňují studený kostel a očekávají, co hřejivého jim ten bíle oblečený strejda řekne. Ještě neví, co to bude. Neví ani to, že on to také neví. Na ambonu mám sice list s kázáním, které jsem si předem připravil (potě se přitom na studené faře), jenže vždycky je to nakonec nějak jinak. Vždycky jim musím říct ještě něco jiného, nebo úplně jiného, než jsem zamýšlel. Řeknou si o to už tím, že vůbec v takové zimě o půlnoci přijdou. Když vidím, jak se i oni klepou, je mi jasné, že si zaslouží něco lepšího. A tak musím improvizovat, byť to neumím.

„Také je vám taková klendra, milí farníci-otužilci?“ začal jsem neformálně. „Já mám na sobě dva svetry a stejně to nemůžu vydržet. Nemůžu, ale musím. Zrovna tak jako vy, kteří k tomu budete muset vydržet i moje kázání. Kdyby se ale někomu nelíbilo, může klidně odejít. Kam jdete? Vždyť ještě ani nezačalo.“

Nikam nespíchejte, jsou přece Vánoce. Víte vůbec, kdo má dneska narozeniny?"

„Já,“ ozval se asi desetiletý chlapec ze třetí lavice.

„No a jestlipak víš, kdo je má ještě?“ navázal jsem s ním dialog.

„Můj brácha, protože jsme dvojčata“, odpověděl.

„To muselo být u vás dneska veselo.“

„Nestěžuju si,“ pravil malý oslavenec, „dostal jsem jako dárek „pytlík smíchu“. Mám ho tady s sebou, chcete ho ukázat?"

Než jsem stačil říct, že ne, vyndal ho a zapnul. Ke skřekotu z pytlíku se přidaly vzápětí všechny přítomné děti i pár dospělých a za chvíli se řehkala polovina kostela. Když se po několika minutách uklidnili, mohl jsem pokračovat.

„Doufám, že tvůj brácha dostal jiný dárek.“

„Ano, paviána. Brácho, ukaž ho!“

Zakřičel jsem „Ne!“, ale už bylo pozdě. Vypuštěné malé opičí mládě přeskakovalo z lavice na lavici, pak se vyhouplo na kazatelnu, tam si trochu zacvičilo, také přitom dvakrát zavřískalo, takže si někteří farníci mysleli, že paní Nováčková začala zpívat žalm, ale pak se naštěstí zase vrátilo ke svému novému majiteli, pod jehož kožichem mu bylo zřejmě tepleji. Samozřejmě, že teď už se smál celý kostel a mně nezbylo než trpělivě počkat, až se všichni zase ztiší.

„No, začíná nám to docela hezky,“ konstatoval jsem pak, „díky Bohu že jste jen dvojčata, a ne šesterčata.“

„To sice nejsme, ale máme ještě ségru,“ spustilo opět to nejupovídanější dítě na světě.

„Ta, doufám, dneska narozeniny nemá.“

„Narozeniny ne, ale svátek, a dostala k němu magneták. Takovej jste, pane faráři, ještě neviděl. Evičko, podej ho sem a strč tam nákou kazetu!“

Sestra Eva mu podala svůj nový magnetofon velikosti botníku, a já už nebyl schopen v tu chvíli vůbec reagovat. Naštěstí zareagoval Bůh. Píseň, která vzápětí z magnetofonu silou asi sedmdesáti decibelů zazněla, byla Tichá noc. Přidali jsme se postupně všichni a tuto překrásnou koledu si radostně zazpívali.

Teprve pak jsem konečně mohl pronést kázání.

„Nebudu se už ptát, kdo má dnes narozeniny nebo svátek. Já vám to povím všechno sám. Milé děti, milí dospělí, dneska má narozeniny sám Pán Ježíš. Doufám, že ho všichni znáte, a nebudu vám muset tudíž o něm kázat moc dlouho.“

„Já ho neznám,“ ozval se známý komunista Vejmelka ze zadní lavice, „jakej Ježíš?“

„Nazaretskej, ty troubo,“ houkla mu do ucha vedle sedící manželka a kopla ho do kotníku, aby byl zticha.

„Narodil se v dalekém Betlémě před dvěma tisíci lety,“ pokračoval jsem, „ale přesto je i dnes velmi blízko každému z nás. Má nás totiž rád. Vede nás k tomu, abychom se měli rádi všichni. Proto si o Vánocích dáváme dárky. Doufám, že jste nějaký krásný dárek dostali i vy, kteří dnes narozeniny ani svátek nemáte.“

„Já jsem dostal vodní pistoli s dostřikem deset metrů,“ pochlubil se nějaký další kluk z první lavice. „Vidíte, že střílí přesně,“ dodal, když mě zkropil.

„A já stavebnici 'Malý pyrotechnik',“ přidal se jeho kamarád. „Mohl bych si půjčit tu svíčku na oltáři, abych ji vyzkoušel, pane faráři? A být vámi, tak bych si lehnul.“

Byla to opravdu velmi krásná půlnoční mše svatá. Děkuji Bohu, že zase budu moci sloužit další. Za rok.

*(z knihy **Pane faráři, já vás budu muset zabít!**, Jiří Barhoň)*

Páté evangelium

11.

Děkuji ti, Otče, že se ti zachtělo odhalit tajemství Božího království učeným a nadaným, aby je pak vyložili všem prostým.

„Velebím té, Otče, Pane nebe a země, že když jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, odhalil jsi je maličkým.“

(Mt 11, 25)

Důležitost tohoto zlomku spočívá v tom, že je základním kamenem pro postavení profesionálních teologů v Církvi, které doposud postrádalo jednoznačné biblické ukotvení.

O tom, že těmi učenými a nadanými, o nichž se zde mluví, jsou učitelé „posvátné nauky“, nemůže být sporu. Kdo jiný by mohl být takto označen? Biskupové to určitě nebudou: rozumové schopnosti jim sice nechybí, ale ze skromnosti se jimi moc často nechlubí, a na vzdělání vzpomínají se stejnou nostalgií jako na uprchlé mládí.

Ostatně kdyby nebylo možné vztáhnout tato slova na teology, jak by si mohli nárokovat svou nejposvátnější výsadu reprezentovat učitelský úřad Církve, bez níž by z nich byli jen obyčejní věřící?

Někdy se teologové snaží opřít své postavení o jiná místa Písma svatého, například o Pavlovu pobídku určenou Timoteovi, aby hlásal Boží slovo „vhod i nevhod“, příhodně i nepříhodně (srov. Concilium, ročník V, sešit I, 1969). Tato Pavlova slova si však teologové přivlastňují neprávem, neboť právo mluvit nepříhodně je odedávna považováno za výsadu biskupů a Timoteus bezpochyby tuto výsadu od apoštolů obdržel.

V našem zlomku se říká, že Boží zjevení sestupuje od teologů k lidem „prostým“. Z toho jasně vyplývá, že „učitelé“, jimž byla svěřena tajemství Božího království (a jejichž povinností je učit se i od nevěřících myslitelů, aby nepropadli pokušení opevnit se ve svém nedobytném hradu a neodcizili se tak dnešnímu světu) si nemají vůbec všimnout přesvědčení obyčejných zbožných křesťanů, těch (abychom si rozuměli), kteří ještě chodí v neděli na mši a věří v anděly strážné.

Právě tento zbožný křesťanský lid by měl věnovat velkou pozornost všem nejnovějším výdobytkům teologického myšlení a snažit se je ze všech sil následovat.

Vidíme tedy, že podle odvěkého řádu sestupuje zjevená pravda k Božímu lidu v závislosti na tom, jak je kdo učený.

(z knihy *Páté evangelium*, Giacomo Biffi)

Přijal křest jako mladík a v době pronásledování křesťanů za císaře Diokleciána se ukrýval v lesích na Monte Soracte nedaleko Říma. Odtud podle legendy pochází i jméno, které si zvolil po svém zvolení římským biskupem. Toto jméno pochází z latinského slova silva, znamenajícího les a které označuje i obyvatele lesa. Podle legendy měl římského císaře Konstantina Velikého vyléčit z lepry a pokřtít. Od něj pak získal darem tzv. Patrimonium Petri, pozemek, na kterém později vznikl Vatikán. O kterém prosincovém světcí je řeč? ☺

T	Y	A	P	Y	M	A	K	A	K	E	Š	Á	R	P
Ý	B	R	N	Ě	T	L	K	A	N	B	E	Č	É	L
V	M	O	É	A	A	I	A	N	P	H	E	E	T	R
E	E	B	S	F	R	A	N	D	E	N	O	A	O	O
N	D	O	A	T	A	B	O	Ž	Í	P	S	R	M	Z
P	I	T	K	A	Ř	N	D	T	N	A	U	U	A	M
S	A	E	A	I	I	Í	Á	U	T	Ř	Í	T	K	L
K	L	Y	T	N	Y	I	S	A	I	I	Y	A	S	U
E	L	V	A	Š	Z	D	N	K	O	L	L	K	E	V
T	Y	I	N	O	O	D	Ě	S	Y	R	O	I	V	A
Á	P	T	T	E	A	L	A	B	A	S	T	R	O	N
P	V	O	R	T	S	O	O	L	O	P	S	A	D	T
R	P	M	A	R	T	K	E	C	I	V	L	K	P	I

AFÉRY, ALABASTRON, BRNĚT, BŘITVY, DÁSNĚ, ELEKTRIKA, ESKAMOTÉR, HORAL, IZOTOP, KARIKATURA, KATAFALK, KATAN, KOBYLY, LÉČEBNA, LORDI, LVICE, MEDIA, MLADÍ, MOTIVY, NEONY, NEVÝT, OBĚDY, OBORA, ODSUN, OSTŘÍ, PAŘIL, PÁTEK, PATRO, PIANINO, PITKA, POLOOSTROV, PRÁŠEK, RANDE, RČENÍ, ROZMLUVA, SATAN, SKAUT, ŠAVLE, TRAMP, UTRÍT, VSTUPENKA, ZDALI

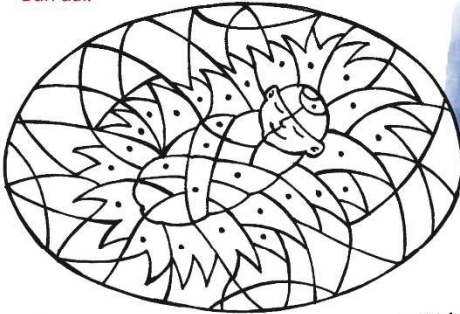
ZA POKLADY VÍRY

JAKÝ JE BŮH?

Každý z nás touží poznat Boha. Co myslíš, jaký je Bůh? Už víš, že Bůh je Stvořitelem celé země. Můžeme o něm říct, že je svatý, spravedlivý, jediný, věčný, všemohoucí a vševědoucí. Stvořil celý svět. Bůh je i milující a milosrdný. **Bůh je láska.** Bůh je nekonečně dobrý a všechny lidi miluje. A ustavičně nás obarovává mnohými dary.

Vybarvi obrázek s narozeným Ježíškem. On je tím největším darem, který nám Bůh dal.

Bože, děkuji ti, že se můžu o tobě vždy něco nového dozvědět a že tě můžu každý den objevovat a stále více poznávat.

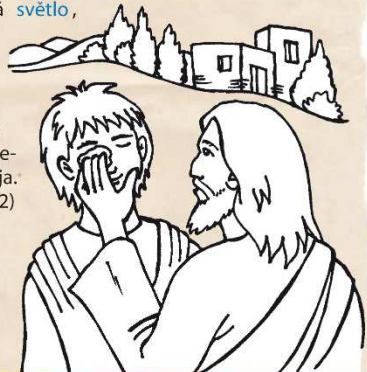
Bůh touží po tom, abychom ho ustavičně hledali. I ty mu můžeš udělat velkou radost tím, že s ním budeš mluvit a objevovat všechno, co stvořil.

Udělej s kamarádem malý pokus: Do krabice dej věci z různých materiálů – papír, celofán, alobal, potravinovou fólii, PET-láhev a další. Zakryj je. Potom zavolej kamaráda a zavaž mu oči. Postupně vytahuj jednotlivé věci a mačkej je. Kamarád podle zvuku zjistí, o jaké věci či materiálu jde, i když je nevidí.

Ani Boha nemůžeme vidět. Přesto však víme, že je stále s námi. Bůh k nám stále mluví. Otevírá nám oči a uši, abychom vnímali znamení jeho přítomnosti, která nás obklopují. Bůh nám dává **světlo**, abychom ho skutečně poznali. Přečti si v Písmu svatém o uzdravení slepého Bartimeje. (Mk 10, 46 – 52)

Vybarvi obrázek o jeho uzdravení.

Pán Bůh ví, že čím víc ho obje-
víme v obyčejném dni,
tím víc se přesvědčíme,
že stále mluví i on k nám.
Měsíc na jasné noční oblo-
ze, vůně rozkvetlé růže,
i vůně ranního kakaa, něžné
mámino objetí, otčův
úsměv – i to jsou způsoby,
kterými k nám Bůh
promlouvá.

Pán Bůh nám dal
svého Syna, Pána Ježíše.
Snažme se s ním mluvit
v modlitbě a lépe
ho poznat čtením Písma
svatého. Tak lépe poznáme
Boha. Mluví o tom i Pán
Ježíš v Janově evangeliu
(Jn 14, 9).

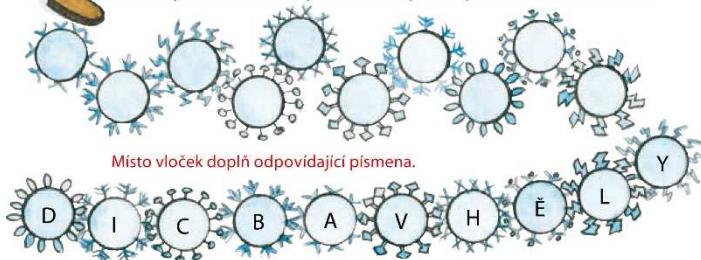
**Když správně seřadíš paprsky
sluníčka, postupně si přečteš
Ježíšova slova.**

I já můžu získat zrak jako slepý Bartimajos – můžu mít Boží
světlo a lépe vidět Boha. Boží světlo mám tehdy,

- 👁️ když se dívám na to a poslouchám to, co se líbí Pánu Bohu,
- 👁️ když udělám radost sourozenci nebo kamarádovi,
- 👁️ když se s někým rozdělím a nenechám si to jen pro sebe,
- 👁️ když pomůžu rodičům i prarodičům nebo tomu,
kdo právě potřebuje pomoc,
- 👁️ když přijímám spolužáka, kterého nemám moc rád.

Bůh je přítomný **v každém člověku**. I skrze lidi se nám Bůh dává poznat
– skrze jejich dobrotu, lásku, obětavost či veselost. Každý den pros Boha v mod-
litbě tak, jak to dělal Bartimajos. Jeho slova jsou ukryta ve vločkách na cestičce.

Místo vloček doplň odpovídající písmena.

Úkol pro tebe: Pán Bůh dal srdci každého
člověka duchovní zrak. Dal ho i tobě.
S jeho pomocí můžeš poznat – vidět Boha,
i když je neviditelný. Pokus se tento měsíc
lépe dívat očima svého srdce.

Co nás čeká

V církevním životě

Roráty

V době adventní budou bývat rorátní mše svaté.

Dolní Loučky: pátek v 6:10 hod.

Vánoční svatá zpověď

Olší: pátek 15.12. 15:00

Žďárec: sobota 16.12. 10:00

Dolní Loučky: neděle 17.12. 14:30

Tišnov: sobota 16.12. 15:00

Ke sv. zpovědi přijďte včas, nespolehejte na to, že za hodinu bude menší "fronta". Může se stát, že už nebude v kostele vůbec nikdo.

Pořad bohoslužeb o Vánočních svátcích

			Dolní Loučky	Olší	Žďárec
sobota	mše sv. s nedělní platností	23.12.		16:00	18:00
neděle	4. adventní	24.12.	9:15		
	„půlnoční“		22:00	16:00	20:00
pondělí	Slavnost Narození Páně	25.12.	9:15	8:00	10:45
úterý	Svátek sv. Štěpána	26.12.	9:15	8:00	10:45
neděle	Svátek Svaté rodiny	31.12	9:15 18:00*	8:00	10:45
pondělí	Slavnost Matky Boží Panny Marie	1.1.	9:15	8:00	10:45

* silvestrovská adorace

Ve světském životě

Mikuláš

Na svůj svátek nás navštíví sv. Mikuláš.

Žďárec: neděle 3. 12. po mši svaté

Olší: pátek 8. 12. po mši svaté

Poslední slovo mají děti: Bible III

„Eva byla stvořena ze žebra.“

„Děti, co si pamatujete z evangelia minulé neděle?“

„Jak pán Ježíš plivl na zem!“

„Izraelité byli na poušti nespokojeni. Chyběl jim chléb, maso i voda. Stále reptali proti Hospodinu.

Co Bůh na to? Jak reagoval?“

„Dal jim za trest Desatero!“

Děti hrají scénku při probírání učivos o Mojžíšovi.

Chlapec představující Mojžíše na hoře Nebo se rozhlíží do dálky a říká: „Hle, zaslíbená země, Kanál.“ (místo Kenaán)

Katecheta dává úkol: „Co bys poradil Jobovi ty, kdybys jej navštívil a viděl jeho utrpení?“

Odpověď: „Ať je klidnej, že se to stává.“

„Děti, kdo máte doma Nový zákon, doneste si ho příště do náboženství.“

„Paní učitelko, my doma žádnou knížku nemáme, ale já půjdu do knihovny tam mají moc zákonů.“

„Lukáši, já jsem myslela Bibli, Starý a Nový zákon, víš?“

„Paní učitelko, to byste se divila, jak starý zákony tam mají!“

Předškolák má v ruce malou Bibli a „čte“ se nahlas: „Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla mimozemšťanům.“

„Jmenuj tři listy apoštola Pavla.“

„Genesis, Exitus...“

Učitelka vysvětluje v hodině přírodopisu vznik světa.

Dodává: „Ale paní katechetka vy s tím asi nesouhlasila.“

Přihlásí se dítě z náboženství: „Paní katechetce to nebude vadit, ta v tom má jasno!“

(z knihy *Poslední slovo mají děti*)